

โปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป
Accounting Software Package

นาย ประจักษ์ ร่วมจิตร
นาย พงษ์พันธ์ ศิวาลัย
นาย เสนีย์ วัฒนสนธิ

2/16
2/223-1
05/05

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 49957
วัน,เดือน,ปี 16 เม.ย. 2547

b.....
i.....

ปริญญาโทนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต
ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์
คณะวิศวกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานปีการศึกษา 2545 นั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

61135291

โปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป
Accounting Software Package

โดย

นาย ประจักษ์ ร่วมจิตร

นาย พงษ์พันธ์ ศิวาลัย

นาย เสนีย์ วัฒนสนธิ

อาจารย์ที่ปรึกษา

อ. ธวัชชัย สุทธิทศธรรม

ปริญญาานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต
ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์
คณะวิศวกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2545

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปริญญาโทปีการศึกษา 2545

ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์

คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง โปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป

Accounting Software Package

ผู้จัดทำ

นาย ประจักษ์ ร่วมจิตร รหัสประจำตัว 43015369

นาย พงษ์พันธ์ ศิวาลัย รหัสประจำตัว 43015372

นาย เสนีย์ วัฒนสนธิ รหัสประจำตัว 43015392

อาจารย์ที่ปรึกษา

(อ. ธวัชชัย สุทธิธรรม)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป

นาย ประจักษ์ ร่วมจิตร 43015369

นาย พงษ์พันธ์ ศิวาลัย 43015372

นาย เสนีย์ วัฒนสนธิ 43015392

อ. ธวัชชัย สุทธิธรรม อาจารย์ที่ปรึกษา

ปีการศึกษา 2545

บทคัดย่อ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการพัฒนาโปรแกรมประยุกต์เพื่อใช้งานในระบบบัญชี โดยเน้นผู้ใช้งานเป็นผู้ตรวจสอบบัญชี ดังนั้นโมดูลที่พัฒนาจึงเป็นโมดูลระบบบัญชีแยกประเภท ซึ่งเป็นหัวใจของระบบบัญชีอื่น ๆ ลักษณะการพัฒนาโปรแกรมประกอบด้วย ฐานข้อมูลแบบฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์โดยใช้ SQL SERVER 2000 เป็น DBMS (Database Management Systems) , โปรแกรม Visual Basic 6.0 พัฒนาโปรแกรมเพื่อติดต่อกับฐานข้อมูล และ โปรแกรม Crystal Report ในการออกแบบรายงานงบการเงินต่าง ๆ เช่น งบดุล , งบกำไร - ขาดทุน เป็นต้น

ส่วนที่ได้ทำการออกแบบและพัฒนาโปรแกรมนั้นเป็นระบบบัญชีแยกประเภท ซึ่งเป็นเพียงส่วนหนึ่งของระบบบัญชี ระบบบัญชีแยกประเภทเป็นหัวใจของระบบบัญชี ในการออกแบบระบบบัญชีจะต้องเริ่มที่ระบบบัญชีแยกประเภท จึงจะสามารถออกแบบระบบบัญชีในส่วนอื่น ๆ ได้

ฐานข้อมูลและโปรแกรมระบบบัญชีที่ได้ทำการพัฒนานี้ได้ออกแบบตามทฤษฎีหลักการของบัญชีทุกประการ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถนำไปใช้งานกับระบบธุรกิจได้จริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Accounting Software Package

Prajuck Ruamjit

Pongpun Sivilai

Sanee Wattanasonti

Twatchai Suttosatham Advisor

Abstract

The purpose of this thesis is to develop the core of accounting software package which is General ledger (GL) module. This software is developed by using Microsoft visual basic 6.0 as main language and SQL server 2000 as DBMS. The Crystal Report ,third party software, is embedded with visual basic program to generate several accounting reports such as financial statement and profit and loss statement.

Designing of this software is base on GL accounting theory and can be used in the real world by accountant. This software is not complete accounting software because is lack of some essential module such as Inventory Sale order but it can separately develop and plug in to this package.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญาบัตรฉบับนี้คงไม่เสร็จได้ด้วยดี หากไม่ได้รับความช่วยเหลือ และร่วมมือจากหลายๆฝ่ายด้วยกัน บุคคลแรกที่ต้องกล่าวถึงเพราะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ปริญญาบัตรนี้เสร็จลงได้ก็คือ ท่านอาจารย์ รัชชชัย สุทธิทศธรรม อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาบัตร ที่ให้ความเอาใจใส่ แนะนำ และช่วยเหลือเสมอมาซึ่งต้องขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นอกจากนี้ต้องขอขอบคุณ คุณ นงลักษณ์ พงษ์กล่าวจำ (พี่ปอ) ที่ช่วยให้คำปรึกษาและคำแนะนำ เกี่ยวกับรายละเอียดของบัญชี เป็นอย่างดี ตลอดทั้งการทำงาน ต้องขอขอบพระคุณเป็นอย่างมาก และขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ และ น้องทุกคนที่ให้กำลังใจการทำงาน

และต้องขอขอบพระคุณบุคคลสำคัญที่สุดที่ทำให้มีวันนี้ ก็คือ บิดา มารดา อันเป็นที่เคารพรักยิ่ง ซึ่งได้เลี้ยงดูมาเป็นอย่างดี พร้อมทั้งให้โอกาสในการศึกษาอย่างเต็มที่ และยังให้กำลังใจ เอาใจใส่เสมอมาในทุกๆ ด้านอันหาที่เปรียบมิได้ ข้าพเจ้าขอระลึกในพระคุณ แลขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ประจักษ์ ร่วมจิตร

พงษ์พันธ์ ศิวาลัย

เสนีย์ วัฒนสนธิ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	II
กิตติกรรมประกาศ	III
สารบัญ	IV
สารบัญภาพ	VII
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของปริญญาโท	2
1.3 ขอบเขตของปริญญาโท	2
1.4 วิธีการดำเนินงาน	2
บทที่ 2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบัญชี	3
2.1 บทนำ	3
2.2 ความหมายบัญชี	3
2.3 ประโยชน์ของการบัญชีและรอบระยะเวลาบัญชี	5
บทที่ 3 งบการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน	6
3.1 บทนำ	6
3.2 งบกำไรขาดทุน(Profit and Loss Statement หรือ Income Statement)	6
3.3 งบกำไรสะสม(Retained Earning Statement)	10
3.4 งบดุล(Balance Sheet)	10
3.4.1 สินทรัพย์(Assets)	10
3.4.2 หนี้สิน	12
3.4.3 ส่วนของเจ้าของ	13
3.4.4 รูปแบบงบดุล	14
3.5 จัดหมวดหมู่และให้เลขที่บัญชี	16
3.5.1 สมการบัญชี	16
3.6 การวิเคราะห์งบการเงิน	16
3.6.1 การวิเคราะห์งบการเงินจะใช้วิธีคำนวณอัตราส่วนต่างๆแล้วเปรียบเทียบกับอัตราส่วน	17

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.6.1.1 การวิเคราะห์สภาพคล่องของกิจการ	17
3.6.1.2 การวิเคราะห์อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร	17
3.6.1.3 อัตราส่วนแสดงความเสี่ยงในการประกอบธุรกิจ	18
3.6.1.4 อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน	19
บทที่ 4 การบันทึกบัญชีเบื้องต้น	20
4.1 บทนำ	20
4.2 ความหมายของเดบิตและเครดิต	20
4.3 งบทดลอง	21
บทที่ 5 รายการปิดบัญชีและกระดาษทำการ	24
5.1 บทนำ	24
5.2 รายการปิดบัญชี	24
5.3 คำอธิบายรายการปิดบัญชี	26
บทที่ 6 การออกแบบและพัฒนาโปรแกรมระบบบัญชี	31
6.1 การออกแบบฐานข้อมูล	31
6.1.1 ออกแบบ ER-Diagram	31
6.1.2 Normalization ได้ตารางที่เป็น 5 NF	32
6.2 การพัฒนาโปรแกรมระบบบัญชี	34
6.2.1 เขียนโปรแกรมคิดต่อกับฐานข้อมูล	34
6.2.2 ออกแบบกราฟฟิควิสเซอร์อินเตอร์เฟซ	37
6.2.3 ออกแบบรายงานงบการเงิน	38
บทที่ 7 ผลการทดสอบการใช้งานโปรแกรม ระบบบัญชี	41
7.1 ขั้นตอนการดำเนินการดำเนินงาน	41
7.2 การใช้งานโปรแกรม ระบบบัญชี	41
7.3 การทดสอบและการใช้งาน	42
7.3.1 ป้อนข้อมูลบริษัท	42
7.3.2 แก้ไขข้อมูลบริษัท	43
7.3.3 เพิ่มเติมข้อมูลบริษัทใหม่	44
7.3.4 แผนกต่างๆของบริษัท	45
7.3.5 แก้ไขข้อมูลแผนกของบริษัท	46
7.3.6 เพิ่มเติมข้อมูลแผนกใหม่ของบริษัท	47

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
7.3.7 รายละเอียดข้อมูลผังบัญชี	48
7.3.8 แก้ไขข้อมูลผังบัญชี	49
7.3.9 เพิ่มข้อมูลผังบัญชีใหม่	50
7.3.10 ยอดยกมา	51
7.3.11 สมุดรายวัน	52
7.3.12 แก้ไขสมุดรายวัน	53
7.3.13 ลงรายการในสมุดรายวัน	54
7.3.14 วิเคราะห์งบการเงิน	55
7.3.15 รายงานบัญชีแยกประเภท	57
7.3.16 รายงานงบดุล	58
7.3.17 งบกำไรขาดทุน	59
บทที่ 8 บทสรุปและวิจารณ์	60
8.1 บทสรุปและวิจารณ์	60
8.2 ปัญหาที่เกิดขึ้น	60
8.3 วิธีการแก้ปัญหา	60
8.4 แนวทางในการพัฒนา	61
ภาคผนวก ก. ขั้นตอนการสร้างรูปแบบรายงานใหม่	62
ภาคผนวก ข. ขั้นตอนการใช้งานโปรแกรม	69
บรรณานุกรม	70

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
รูปที่ 6-1 ER – Diagram ที่ได้ออกแบบ	31
รูปที่ 6-2 Data Sources ที่สร้างขึ้นเพื่อติดต่อกับฐานข้อมูล	34
รูปที่ 6-3 แสดงการ Set Property ของ Connection ใน Data Environment	35
รูปที่ 6-4 แสดง Data Environment และ Connection ต่าง ๆ ที่สร้างไว้	35
รูปที่ 6-5 แสดงการใส่คำสั่ง SQL ใน Command	36
รูปที่ 6-6 แสดงกราฟฟิกายูสเซอร์อินเตอร์เฟซที่ได้ออกแบบ	37
รูปที่ 6-7 แสดงส่วนที่ติดต่อกับฐานข้อมูล	38
รูปที่ 6-8 แสดงหน้าจอแท็บ Design พร้อมกับหน้าต่าง Field Explorer	38
รูปที่ 6-9 แสดงการเพิ่ม Field ของตาราง ลงในส่วนของรายงาน	39
รูปที่ 6-10 แสดงรายงานที่ออกแบบเรียบร้อยแล้ว	39
รูปที่ 6-11 แสดงรายงานที่เรียกโดย Visual Basic	40
รูปที่ 7-1 หน้าแรกของโปรแกรม	41
รูปที่ 7-2 แสดงรายการบริษัทที่มีในระบบ	42
รูปที่ 7-3 แสดงรายละเอียดการแก้ไขข้อมูลบริษัท	43
รูปที่ 7-4 แสดงรายละเอียดการเพิ่มข้อมูลบริษัทใหม่	44
รูปที่ 7-5 แสดงรายการชื่อแผนกต่าง ๆ ที่มีอยู่ในฐานข้อมูล	45
รูปที่ 7-6 แสดงรายละเอียดในส่วนของการแก้ไขข้อมูลแผนก	46
รูปที่ 7-7 แสดงรายละเอียดในส่วนของการเพิ่มแผนกใหม่	47
รูปที่ 7-8 แสดงรายการข้อมูลรหัสบัญชีต่าง ๆ ที่มีอยู่ในผังบัญชี	48
รูปที่ 7-9 แสดงส่วนของการแก้ไขข้อมูลผังบัญชี	49
รูปที่ 7-10 แสดงการเพิ่มข้อมูลใหม่เข้าผังบัญชี	50
รูปที่ 7-11 แสดงส่วนของการป้อนยอดยกมา	51
รูปที่ 7-12 รายละเอียดสมุดรายวัน	52
รูปที่ 7-13 ส่วนแก้ไขข้อมูลในบิลใบนั้น ๆ	53
รูปที่ 7-14 เพิ่มบิลใบใหม่เข้าไปในสมุดรายวัน	54
รูปที่ 7-15 ก. แสดงรายการวิเคราะห์งบการเงิน	55
รูปที่ 7-15 ข. แสดงการเลือกค่าต่างโดยการ ดับเบิลคลิก	56
รูปที่ 7-16 รายงานบัญชีแยกประเภท	57
รูปที่ 7-17 รายงานงบดุล	58
รูปที่ 7-18 รายงานกำไร – ขาดทุน	59
รูปที่ ก-1 แสดงการเลือกรูปแบบรายงาน	62

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูปภาพ (ต่อ)

	หน้า
รูปที่ ก-2 แสดงส่วนที่ติดต่อกับฐานข้อมูล	62
รูปที่ ก-3 แสดงหน้าจอแท็บ Design พร้อมกับหน้าต่าง Field Explorer	63
รูปที่ ก-4 แสดงการเพิ่ม Text Object ลงในรายงาน	64
รูปที่ ก-5 แสดงการเพิ่ม Page Number ลงในส่วนของรายงาน	64
รูปที่ ก-6 แสดงการเพิ่ม Field ของตาราง ลงในส่วนของรายงาน	65
รูปที่ ก-7 แสดงการเขียนภาษา Formula Field	65
รูปที่ ก-8 แสดงการใช้Running Total Field	66
รูปที่ ก-9 แสดงการใช้ Text Object เป็นตัวในการรับค่าจาก Visual Basic	67
รูปที่ ก-10 แสดงรายงานที่ออกแบบเรียบร้อยแล้ว	67
รูปที่ ก-11 แสดงตัวอย่างรายงานที่นำไปใช้	68
รูปที่ ข-1 แสดงขั้นตอนในการใช้งานโปรแกรม	69

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มา

ธุรกิจในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี กฎหมายและสภาพแวดล้อมอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากธุรกิจจะต้องมีการแข่งขันกัน เรื่องบัญชีเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก เพราะงานบัญชีจะเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความอยู่รอดของกิจการและธุรกิจ ดังนั้นจึงมีการนำไปเกรมระบบบัญชีมาใช้งานกันมากขึ้น

ปัจจุบันมีโปรแกรมระบบบัญชีขายอยู่ในท้องตลาดมากมาย ซึ่งแต่ละโปรแกรมจะมีความสามารถในการทำงานแตกต่างกัน จากที่ได้ทดลองใช้งาน โปรแกรมระบบบัญชีหลายตัวแล้ว จะพบว่าโปรแกรมระบบบัญชีเหล่านั้นจะมีการเก็บข้อมูลเป็นแบบไฟล์ ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้กับฐานข้อมูลแบบเก่า ๆ ไม่ได้มีการนำ ฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์ (Relational Database) มาใช้ในการเก็บข้อมูล

ในปัจจุบันในธุรกิจต่าง ๆ ได้มีการนำฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์มาใช้งานต่าง ๆ กับธุรกิจอย่างแพร่หลาย มีเพียงระบบบัญชีที่ยังไม่มีการนำฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์มาใช้งาน ซึ่งการใช้ฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์เก็บข้อมูลนั้นมีข้อดีหลายประการ เช่น

- มี DBMS (Database Management Systems) จัดการควบคุมความถูกต้องของข้อมูล
- มีความปลอดภัย เนื่องจากการติดต่อกับฐานข้อมูลจะต้องติดต่อผ่าน DBMS เท่านั้น
- ไม่มีความซ้ำซ้อนในการจัดเก็บข้อมูล
- ความน่าเชื่อถือสูง

การนำฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์มาใช้งานกับบัญชีนั้นมีความยุ่งยากอยู่พอสมควร เนื่องจากระบบบัญชีประกอบไปด้วยหลายโมดูล เช่น ระบบบัญชีแยกประเภท , ระบบควบคุมสินค้าคงคลัง เป็นต้น ซึ่งในแต่ละโมดูลนั้นมีความซับซ้อนและสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องซึ่งกันและกัน ในการออกแบบฐานข้อมูลและเขียนโปรแกรมระบบบัญชีนั้น ผู้พัฒนาโปรแกรมจะต้องมีความรู้ด้านบัญชี จึงจะสามารถออกแบบและพัฒนาโปรแกรมให้สามารถทำงานได้อย่างถูกต้องตามหลักการของบัญชีได้

ในระบบบัญชีซึ่งประกอบไปด้วยหลายโมดูลนั้น ระบบบัญชีแยกประเภทเป็นส่วนที่มีความสำคัญและเป็นหัวใจของระบบบัญชี ซึ่งจะต้องเริ่มทำการออกแบบและพัฒนาโปรแกรมในส่วนนี้ก่อนโมดูลอื่นๆ ในระบบบัญชีแยกประเภทนั้นส่วนที่มีความสำคัญมากที่สุดคือ ผังบัญชี ซึ่งจะมีการแบ่งกลุ่มของบัญชีต่าง ๆ ที่ใช้งานกับระบบออกเป็นหมวดหมู่อย่างเป็นระเบียบ การจัดหมวดหมู่ของบัญชีจะได้อธิบายในบทถัดไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 วัตถุประสงค์ของปัญญานิพนธ์

1. ศึกษาระบบบัญชีว่ามีหลักการในการทำงานอย่างไร เพื่อให้สามารถออกแบบและพัฒนาโปรแกรมระบบบัญชีได้
2. ศึกษาการผูกบัญชีและรายงานงบการเงินต่าง ๆ ที่มีอยู่ในระบบบัญชีแยกประเภท
3. ออกแบบฐานข้อมูลระบบบัญชีแยกประเภท โดยใช้ทฤษฎีหลักการออกแบบฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์
4. พัฒนาโปรแกรมระบบบัญชีแยกประเภทเพื่อใช้งานกับฐานข้อมูลที่ได้ออกแบบ

1.3 ขอบเขตของปัญญานิพนธ์

1. ปัญญานิพนธ์นี้ต้องการออกแบบฐานข้อมูลและพัฒนาโปรแกรม ในส่วนของระบบบัญชีแยกประเภท
2. ออกแบบฐานข้อมูลระบบบัญชีตามทฤษฎีการออกแบบฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์ เพื่อใช้เก็บข้อมูล โดยใช้ SQL SERVER 2000 เป็น DBMS
3. พัฒนาโปรแกรมในส่วนของการประยุกต์ใช้อินเทอร์เน็ตเฟส ด้วยโปรแกรม Visual Basic 6.0
4. ออกแบบและสร้างรายงานงบการเงินต่าง ๆ ที่ต้องใช้งานในระบบบัญชีแยกประเภท

1.4 วิธีการดำเนินงาน

1. ศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับระบบบัญชีในส่วนต่าง ๆ คือ
  - ศึกษาทฤษฎีพื้นฐานของระบบบัญชีแยกประเภท
  - ศึกษาการออกแบบผังบัญชี
  - ศึกษาการผูกบัญชี
  - ศึกษารายงานงบการเงินต่าง ๆ ที่มีในระบบบัญชีแยกประเภท เช่น รายงานงบดุล , รายงานงบกำไร - ขาดทุน เป็นต้น
2. ออกแบบฐานข้อมูลและพัฒนาโปรแกรมเพื่อให้ได้ตรงตามทฤษฎีของระบบบัญชีแยกประเภท ซึ่งจะกล่าวในบทที่ 6
3. ทดสอบโปรแกรมและทดสอบออกรายงานงบการเงินต่าง ๆ ซึ่งจะกล่าวในบทที่ 7
4. สรุปการทำงานของโปรแกรมว่าตรงตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้หรือไม่ และแนวทางการพัฒนาโปรแกรม ซึ่งจะกล่าวถึงในบทที่ 8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบัญชี

2.1 บทนำ

การจดบันทึกเหตุการณ์ทางการบัญชีได้มีขึ้นและปฏิบัติกันมาช้านานแล้ว คือประมาณสี่ถึงห้าพันปีมาแล้ว แต่ยังมีได้บันทึกในระบบบัญชีคู่ แต่ยังมีได้บันทึกในระบบบัญชีคู่ ต่อมาในศตวรรษที่ 14 จึงเกิดการบันทึกบัญชีตามระบบบัญชีคู่ โดยเริ่มต้นในประเทศอิตาลีตอนเหนือ โดยกลุ่มพ่อค้าและนักวิชาการ เนื่องจากในช่วงเวลานั้นประเทศอิตาลีเป็น ศูนย์กลางการค้า วัฒนธรรมและความเจริญอื่นๆ ของยุโรปตะวันตกและประเทศในแถบฝั่งตะวันออก แต่ก็ยังมีได้รวบรวมหรือจดบันทึกไว้จนกระทั่งลูกาปาซี โอลีชาวอิตาลีได้รวบรวมกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการบัญชีคู่ไว้ในหนังสือ “Summa” จนได้รับยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งการบัญชีและได้รับการพัฒนาขึ้นมาเรื่อยๆ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงในธุรกิจมาจากอาชีพเกษตรกรรมเป็นธุรกิจผลิต ซึ่งต้องใช้เงินลงทุนสูงขึ้นจึงก่อให้เกิดการรวมตัวเข้าหุ้นกันเพื่อระดมเงินทุน และมีการแบ่งปันกำไรเกิดขึ้นทำให้มีความจำเป็นต้องมีการบันทึกเหตุการณ์ ทางการเงินเพื่อสรุปผลการดำเนินการของกิจการ โดยใช้ระบบบัญชีคู่ในการบันทึกบัญชี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อมีการปฏิวัติอุตสาหกรรมแล้วธุรกิจจะยิ่งขยายกิจการออกไปเพื่อรองรับระบบผลิตซึ่งจะต้องมีการผลิตในแต่ละครั้งสูงใช้เงินลงทุนสูงและกิจการจะต้องดำเนินอยู่ต่อไปเป็นระยะเวลาอันยาวนานถ้าได้มีการจดบันทึกข้อมูลทางการเงินให้เป็นระบบอาจจะก่อให้เกิดปัญหาขึ้นได้ทำให้การวัดผลการดำเนินงานผิดพลาดหรือคลาดเคลื่อนได้

เหตุผลที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือสมัยธุรกิจยังมีขนาดเล็กมีบุคคลเพียงคนเดียวเป็นเจ้าของการประมวลผลที่เป็นระบบอาจจะไม่จำเป็นนักแต่เมื่อธุรกิจมีขนาดใหญ่ขึ้นเจ้าของคนเดียวอาจจะระดมทุนได้ไม่เพียงพอ จำเป็นต้องหาผู้ร่วมลงทุนจึงให้เกิดการลงทุนในรูปแบบบริษัทโดยแบ่งทุนออกเป็นหุ้นๆ ละเท่าๆ กันขึ้นทำให้จำเป็นต้องแยกหน่วยงานและเจ้าของกิจการซึ่งมิได้มีเพียงคนเดียวออกจากกัน เพื่อให้การดำเนินงานแยกเป็นอิสระจากตัวผู้เป็นเจ้าของ และเจ้าของกิจการบางคนอาจจะมิได้เข้ามาบริหารกิจการก็จำเป็นต้องรายงานผลการดำเนินการให้ผู้ถือหุ้นทราบเป็นระยะๆ ดังนั้นการจดบันทึกเหตุการณ์ทางการเงินอย่างมีระบบมีความต่อเนื่องและมีความถูกต้องน่าเชื่อถือจึงเป็นเรื่องสำคัญ จึงมีการพัฒนาวิธีการบันทึกข้อมูลทางการเงิน การบัญชีมาจนถึงปัจจุบันนี้

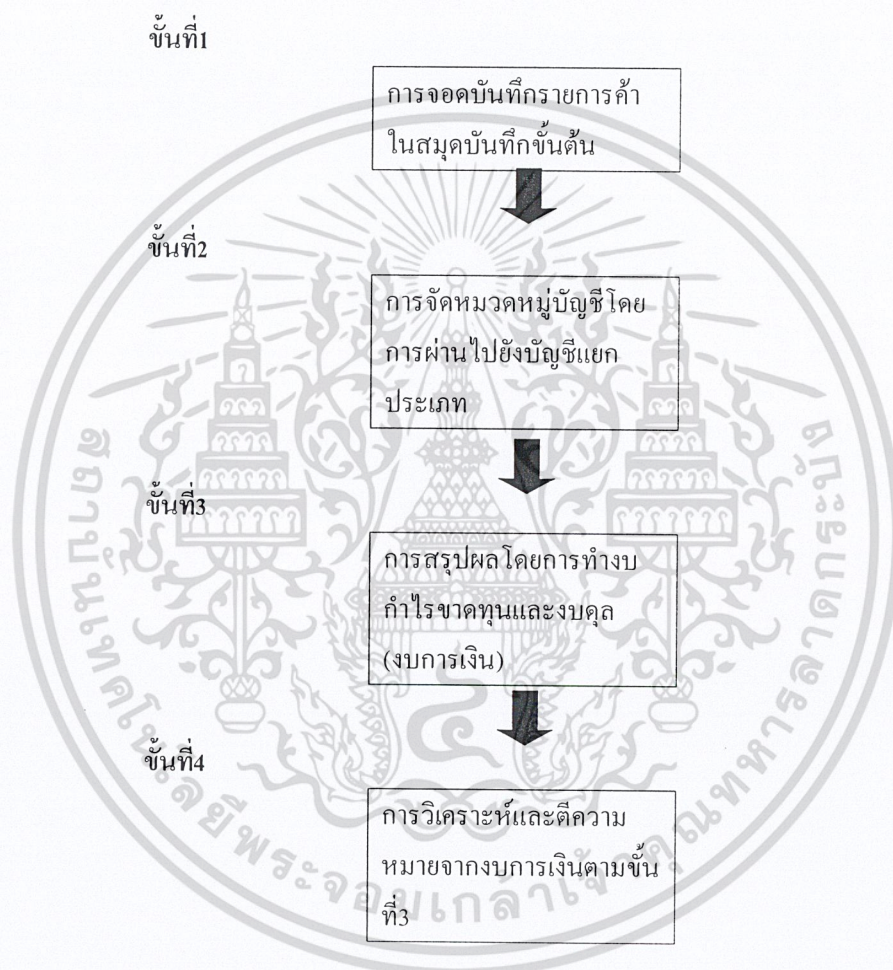
2.2 ความหมายของการบัญชี

การบัญชี เป็นศิลปะที่ว่าด้วยการเก็บรวบรวม การจดบันทึก การจำแนกประเภทและการสรุปผลเหตุการณ์ ทางการเงินที่อยู่ในรูปของเงินตรา รวมทั้งแปลความหมายผลสรุปของรายการทางการเงินเหล่านั้นด้วย

จากคำจำกัดความข้างต้นอาจสรุปสาระสำคัญของการบัญชีได้ คือ การบัญชีต้องมีการรวบรวมข้อมูลทางการเงินที่เรียกว่ารายการค้า แล้วนำมาจดบันทึกอย่างมีระบบในรูปของเงินตราตามหลักการของบัญชีคู่ในสมุดบันทึกขั้นต้น จากนั้นต้องจัดหมวดหมู่โดยผ่านรายการจากสมุดบันทึกของเจ้าของ รายได้และค่าเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใช้จ่าย เพื่อจัดหมวดหมู่แล้ว ต้องสรุปผลโดยการจัดงบการเงิน ซึ่งประกอบด้วยงบกำไรขาดทุนและงบดุล เพื่อวัดผลการดำเนินงานและแสดงฐานะการเงินของกิจการ โดยอาจสรุปผลเป็นราย 1 เดือน 3 เดือน 6 เดือนหรือ 1 ปี เป็นต้น นอกจากสรุปผลแล้วในขั้นสุดท้ายกิจการอาจนำเอาข้อมูลที่ได้จากการสรุปผลมาวิเคราะห์ในรายละเอียด โดยวิเคราะห์แนวโน้ม วิเคราะห์อัตราส่วน วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน และวิเคราะห์ฐานะการเงิน แล้วตีความหมายเพื่อการวางแผนหรือปรับปรุงแก้ไขในอนาคตต่อไป

จากความหมายของการบัญชีข้างต้นอาจจะสรุปเป็นขั้นตอนต่างๆ ได้ดังนี้

จากขั้นตอนทั้ง 4 ขั้นตอน ของความหมายของ “บัญชี” ตามขั้นตอนที่ 1-3 เรียกว่าการบัญชีการเงิน ส่วนขั้นตอนที่ 4 เรียกว่าการบัญชีเพื่อการจัดการหรือการบัญชีบริหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 ประโยชน์ของการบัญชีและรอบระยะเวลาบัญชี

ประโยชน์ของการบัญชี

การบันทึกบัญชีมีประโยชน์หลายประการ คือ

- ทำให้ผู้เป็นเจ้าของกิจการได้รับข้อมูลอย่างเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการวางแผนงานการตัดสินใจ การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคตที่เรียกว่าการบัญชีบริหารหรือการบัญชีเพื่อการจัดการ
- ทำให้กิจการมีข้อมูลทางการเงินที่เป็นระบบและสามารถนำไปใช้อ้างอิงได้ในเวลาต่อมา
- ทำให้ทราบผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกิจการ
- การจดบันทึกทางบัญชีจะเป็นการบันทึกช่วยจำเพื่อป้องกันการหลงลืมได้

รอบระยะเวลาบัญชี

ตามปกติการจดบันทึกทางบัญชีย่อมจะต้องบันทึกไปเรื่อยๆ จนกว่ากิจการจะเลิกกิจการ ซึ่งก็ไม่สามารถทราบว่าจะเป็นช่วงเวลาใด ถ้าหากกิจการจะประมวลผลเพียงครั้งเดียวเมื่อเลิกกิจการจะทำให้เจ้าของกิจการไม่ทราบผลการดำเนินงาน ฐานะทางการเงินตลอดปีหรืออุปสรรคในการดำเนินงานจึงต้องแบ่งเวลาออกเป็นช่วงๆ ที่เรียกว่ารอบระยะเวลาซึ่งอาจจะเป็น 3 เดือน 6 เดือน หรือ 1 ปี ก็ได้ ตามกฎหมายกำหนด 1 ปี ดังนั้นกิจการส่วนใหญ่จะวัดผลการดำเนินปีละครั้ง ซึ่งจะถือปฏิบัติออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1. รอบระยะเวลาที่ไม่เป็นตามปีปฏิทินแต่ครบ 12 เดือน เช่น รอบระยะเวลาบัญชีเริ่มต้น วันที่ 10 กรกฎาคม 2540 จะครบรอบระยะเวลาบัญชีในวันที่ 9 กรกฎาคม 2541 ปีบัญชีลักษณะนี้เรียกว่า Fiscal Year
2. รอบระยะเวลาที่ตรงตามปีปฏิทิน กล่าวคือ จะเริ่มต้นงวดบัญชีวันที่ 1 มกราคม 2541 และสิ้นสุดรอบระยะเวลาบัญชีในวันที่ 31 ธันวาคม 2541 ปีบัญชีลักษณะนี้เรียกว่า Calendar Year

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

งบการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน

3.1 บทนำ

งบการเงินเป็นรายการทางการเงินของกิจการที่จัดทำในวันสิ้นงวดบัญชี ซึ่งส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลา 1 ปีตามกฎหมาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลทางฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงานและการเปลี่ยนแปลงฐานะเงิน ของกิจการเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินทุกประเภทในการนำไปใช้ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ซึ่งจะสามารถตอบสนองความต้องการร่วมของผู้ใช้งบการเงินส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตามข้อมูลที่มีปรากฏในงบการเงินส่วนใหญ่เป็นเหตุการณ์ในอดีต จึงอาจไม่ได้ข้อมูลทุกประเภทที่ผู้ใช้งบการเงินต้องการใช้ในการตัดสินใจในเชิงเศรษฐกิจแต่ก็สารพัดให้ข้อมูลในการตัดสินใจในอนาคต เช่น การตัดสินใจขายหรือถือเงินลงทุนในกิจการต่อไป หรือการตัดสินใจโยกย้ายหรือเปลี่ยนผู้บริหาร เป็นต้น

ส่วนประกอบของงบการเงินมีความสัมพันธ์เนื่องจากส่วนประกอบเหล่านั้นสะท้อนให้เห็นภาพลักษณะที่แตกต่างของรายการหรือเหตุการณ์ทางบัญชีต่างๆ แม้ว่างบการเงินแต่ละงบจะให้ข้อมูลที่มีลักษณะแตกต่างกัน แต่ไม่มีงบการเงินใดที่ตอบสนองวัตถุประสงค์เพียงวัตถุประสงค์เดียว หรือให้ข้อมูลทั้งหมดที่จำเป็นต่อความต้องการเฉพาะของผู้ใช้งบการเงินตัวอย่างเช่นงบกำไรขาดทุนไม่อาจสะท้อนให้เห็นผลการดำเนินงานของกิจการได้อย่างครบถ้วนหากผู้ใช้งบการเงินมิได้พิจารณางบกำไรขาดทุนร่วมกับงบดุลและงบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงิน

รายการในงบการเงินแบ่งออกเป็น 5 หมวด คือ หมวดสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้และค่าใช้จ่าย ซึ่งสามารถนำมาจัดทำงบกำไรขาดทุนและงบดุล

3.2 งบกำไรขาดทุน (Profit and Loss Statement หรือ Income Statement)

งบกำไรขาดทุนเป็นงบที่ใช้วัดผลการดำเนินงานของกิจการสำหรับระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งโดยปกติจะใช้งวด 1 ปี เป็นเกณฑ์ โดยจะแสดงยอดเปรียบเทียบระหว่างรายได้และค่าใช้จ่าย ถ้ารายได้สูงกว่าค่าใช้จ่าย จะได้ผลลัพธ์เป็นกำไรสุทธิ ในทางตรงกันข้ามเมื่อเปรียบเทียบกันแล้วยอดรวมของค่าใช้จ่ายสูงกว่ารายได้จะเกิดขาดทุนสุทธิ บัญชีที่ประกอบเป็นงบกำไรขาดทุนมีดังนี้

รายได้ (Revenues) หมายถึงการเพิ่มขึ้นของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาบัญชี ในรูปกระแสเข้าหรือการเพิ่มค่าของสินทรัพย์หรือการลดลงของหนี้สิน อันส่งผลให้ส่วนของเจ้าของเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ไม่รวมถึงเงินทุนที่ได้รับจากผู้มีส่วนร่วมในส่วนของเจ้าของ สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย,2542:21) รายได้แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ รายได้จากกิจการดำเนินงานหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่ารายได้อื่น

รายได้จากการดำเนินงานเป็นรายได้ที่เกิดจากการดำเนินงานปกติหรือเป็น รายได้หลักของกิจการเช่น ขายหรือรายได้ค่าบริการ เป็นต้น ส่วนรายได้อื่นเป็นรายได้ที่ไม่เกี่ยวกับการดำเนินงานตามปกติธุรกิจของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิจการ เช่น รายได้ค่าเช่าหรือค่าเช่ารับ รายได้เงินปันผลหรือเงินปันผลรับ รายได้ดอกเบี้ยหรือดอกเบี้ยรับ และกำไรจากการขายสินทรัพย์ เป็นต้น

ค่าใช้จ่าย (Expenses) หมายถึง การลดลงของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาบัญชี ในรูป กระแสออกหรือการลดค่าของสินทรัพย์ หรือการเพิ่มขึ้นของหนี้สินอันส่งผลให้ส่วนของเจ้าของลดลง ทั้งนี้ไม่รวมถึงการแบ่งปันส่วนทุนให้กับผู้มีส่วนร่วมในส่วนของเจ้าของ

(สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย, 2542:21)

สำหรับธุรกิจให้บริการค่าใช้จ่ายจะแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเช่น ค่าประกันภัยค่าน้ำค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ ค่าโฆษณา ค่าเช่าและเงินเดือน เป็นต้น ส่วนค่าใช้จ่ายอีกประเภทเรียกว่าค่าใช้จ่ยอื่น เช่น ดอกเบี้ยจ่าย หรือขาดทุนจากการขายสินทรัพย์ เป็นต้น

ถ้าเป็นธุรกิจที่ขายสินค้าจะแบ่งค่าใช้จ่ายออกเป็น 3 ส่วน คือ

- ต้นทุนขายเป็นสินค้าที่ได้ขายออกในราคาทุนของแต่ละงวดบัญชี
- ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานจะแบ่งเป็นค่าใช้จ่ายในการขาย เช่น ค่าโฆษณา ค่าขนส่งออก และค่าใช้จ่ายในการบริหาร เช่น ค่าเบี้ยประกัน เงินเดือน ค่าน้ำ ค่าไฟ และค่าเช่า เป็นต้น
- ค่าใช้จ่ยอื่น เช่น ดอกเบี้ยจ่าย หรือขาดทุนจากการขายสินทรัพย์ เป็นต้น

กำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิ (Net Profit or Net Loss) เป็นผลต่างที่เกิดจากการเปรียบเทียบรายได้กับ ค่าใช้จ่ย ถ้าผลลัพท์ออกมารายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ยจะได้ กำไรสุทธิ และถ้าผลลัพท์ออกมาค่าใช้จ่ยสูงกว่า รายได้เรียกว่า ขาดทุนสุทธิ

รูปแบบของงบกำไรขาดทุน โดยปกติแล้วกิจการจะวัดผลการดำเนินงานโดยทำงบกำไรขาดทุนเป็น งวดๆ ซึ่งงวดบัญชีหนึ่งอาจจะครอบคลุมระยะเวลา 3 เดือน 6 เดือนหรือปี ส่วนใหญ่ที่ใช้นั้นจะใช้ปี เป็น เกณฑ์ตามกฎหมาย ซึ่งรูปแบบของงบกำไรขาดทุนอาจจะแสดงได้ 2 รูปแบบคือ

- แบบบัญชี (Account Form) จะแสดงการเปรียบเทียบรายได้กับค่าใช้จ่ยโดยแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านซ้ายมือจะประกอบด้วยรายการบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ย ส่วนด้านขวามือจะประกอบด้วย บัญชีเกี่ยวกับรายได้แล้วนำมาเปรียบเทียบกัน
- แบบรายงาน (Report Form) จะแสดงการเปรียบเทียบรายได้กับค่าใช้จ่ยโดยเรียงรายการลง มาตามลำดับจากรายได้แล้วออกยอดรวมแล้วต่อด้วยค่าใช้จ่ยเรียงลงมาแล้วออกยอดรวมค่าใช้จ่ย เอายอดรวมรายได้หักด้วยยอดรวมค่าใช้จ่ยจะได้กำไรหรือขาดทุนสุทธิ

การจัดเรียงรายการในงบกำไรขาดทุน ลักษณะของการจัดเรียงรายการในงบกำไรขาดทุนมี 2 ลักษณะ คือ

- งบกำไรขาดทุนแบบแสดงยอดขั้นเดียว (Single-Step Form)
- งบกำไรขาดทุนแบบแสดงยอดหลายขั้น (Multiple-Step Form)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างงบกำไรขาดทุนแบบรายงานแสดงยอดขั้นเดียว

ร้านเจริญใจ

งบกำไรขาดทุน

สำหรับงวดปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25xx

หน่วย:บาท

รายได้:-

รายได้ค่าบริการ	237,500
รายได้ค่าเช่า	8,750
รายได้อื่นๆ	<u>3,750</u>

รวมรายได้

250,000

ค่าใช้จ่าย:-

เงินเดือน	85,000
ค่าเช่าสำนักงาน	24,000
ค่าเบี้ยประกัน	12,000
ค่าโฆษณา	10,000
ค่าซ่อมแซม	3,500
ค่าโทรศัพท์	2,750
ค่าน้ำค่าไฟ	6,550
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	1,500
ค่าเสื่อมราคา-เครื่องใช้สำนักงาน	9,000
ค่าเสื่อมราคา-ยานพาหนะ	20,000
ดอกเบี้ยจ่าย	4,500
ภาษีเงินได้10% (ดูหมายเหตุประกอบงบการเงิน)	7,120

รวมค่าใช้จ่าย

185,920

กำไรสุทธิหลังภาษี

64,080หมายเหตุ

ภาษีเงินได้10%=7,120 บาท คำนวณ ได้จาก

รายได้ 250,000 บาท

หัก ค่าใช้จ่าย 178,800 บาทกำไรขั้นต้น 71,200 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างงบกำไรขาดทุนแบบบัญชีแสดงยอดหลายชั้น

ร้านเจริญใจ
งบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่31 ธันวาคม 25xx

หน่วย:บาท

เงินเดือน	85,000	-	รายได้ค่าบริการ	237,500	-
ค่าเช่าสำนักงาน	24,000	-			
ค่าเบี้ยประกัน	12,000	-			
ค่าโฆษณา	10,000	-			
ค่าซ่อมแซม	3,500	-			
ค่าโทรศัพท์	2,750	-			
ค่าน้ำค่าไฟ	6,550	-			
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	1,500	-			
ค่าเสื่อมราคา-เครื่องใช้สำนักงาน	9,000	-			
ค่าเสื่อมราคา-ยานพาหนะ	20,000	-			
กำไรสุทธิจากการดำเนินงานยกไป	63,200	-			
	237,500	-		237,500	-
ดอกเบี้ยจ่าย	4,500	-	กำไรสุทธิจากการดำเนินงานยกมา	63,200	-
กำไรสุทธิก่อนหักภาษียกไป	71,200	-	รายได้ค่าเช่า	8,750	-
			รายได้อื่นๆ	3,750	-
	75,700	-		75,500	-
ภาษีเงินได้10%	7,120	-	กำไรสุทธิก่อนหักภาษียกมา	71,200	-
กำไรสุทธิหลังภาษี	64,080	-			
	72,000	-		71,200	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 งบกำไรสะสม (Retained Earnings Statement)

กำไรสะสมเป็นกำไรที่เกิดจากกำไรสุทธิหลายๆ ปีมารวมกัน เมื่อสิ้นงวดบัญชีหนึ่งๆ ก็จะปิดบัญชีทำงบกำไรขาดทุนเพื่อประมวลผลเมื่อได้กำไรสุทธิของงวดก็จะโอนปิดไปเพิ่มยอดกำไรสะสมขึ้นไปเรื่อยๆ และถ้าในปีใดมีการจ่ายเงินปันผลก็จะทำให้กำไรสะสมมียอดลดลงหรือถ้าจะกันกำไรสะสมบางส่วนไว้เพื่อการใดการหนึ่ง เช่น กันไว้ขยายโรงงาน กันไว้เพื่อไถ่ถอนหุ้นก็ได้ ซึ่งกำไรสะสมนี้จะแสดงบัญชีหนึ่งในงบดุลตรงส่วนของผู้ถือหุ้น ดังนั้นการหากำไรสะสมอาจทำได้ในงบกำไรขาดทุนเลยก็ได้หรืออาจจะทำเป็นงบแยกออกมาต่างหากเรียกว่างบกำไรสะสม ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินใช้เฉพาะกับกิจการที่เป็นบริษัทจำกัดเท่านั้น

ตัวอย่างงบกำไรสะสม

บริษัท กังสดาล จำกัด	
งบกำไรสะสม	
สำหรับงวดปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25xx	หน่วย:บาท
กำไรสะสมต้นปี	125,000
<u>บวก</u> กำไรสุทธิประจำปี	35,000
	160,000
<u>หัก</u> เงินปันผลจ่าย	20,000
กำไรสะสมสิ้นปี	<u>140,000</u>

3.4 งบดุล (Balance Sheet)

งบดุลเป็นงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันใดวันหนึ่ง ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะรายงาน ณ วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีอาจจะเป็น 3 เดือน 6 เดือน หรือ 1 ปีก็ได้ ประกอบด้วยสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น โดยสินทรัพย์จะอยู่ด้านซ้ายและหนี้สินกับส่วนของผู้ถือหุ้นจะอยู่ด้านขวามือ และยอดรวมจำนวนเงินของด้านสินทรัพย์ต้องเท่ากับยอดรวมจำนวนเงินของหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

3.4.1 สินทรัพย์ (Assets) ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจหมายถึงศักยภาพของสินทรัพย์ ในการก่อให้เกิดกระแสเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดแก่กิจการทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยทั่วไปกิจการใช้สินทรัพย์เพื่อผลิตสินค้าหรือบริการที่สามารถสนองต่อความต้องการของลูกค้า เมื่อสินค้าหรือบริการนั้นตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าได้ ลูกค้าจึงพร้อมที่จะจ่ายเงินให้กิจการเพื่อซื้อสินค้าหรือบริการ ซึ่งทำให้กิจการได้รับกระแสเงินสดที่จะเป็นประโยชน์ในการจัดหาทรัพยากรอื่น (สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย, 2542:18) ในทางบัญชีจะแบ่งสินทรัพย์ออกเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

3.4.1.1 สินทรัพย์หมุนเวียน(Current Assets) เป็นสินทรัพย์ของกิจการ ซึ่งสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ ภายในรอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติ หรือภายใน 1 ปี ได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เงินสด ซึ่งเงินสดในทางบัญชีให้หมายความรวมถึงเงินฝากธนาคารด้วย นอกจากนี้ยังรวมถึงรายการครีฟและธนาณัติด้วย
- เงินลงทุนชั่วคราว เป็นเงินลงทุนที่ถือไว้ไม่เกิน 1 ปี เกิดขึ้นในกรณีที่กิจการมีเงินสดเหลือเกิน ความจำเป็นก็จะนำเงินสดนั้นไปซื้อเงินลงทุนชั่วคราวหรือหลักทรัพย์ระยะสั้น และจะขายออกไปเมื่อกิจการมีความจำเป็นต้องใช้เงินสด ส่วนใหญ่จะเป็นหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดกล่าวคือจะเป็นหลักทรัพย์ที่ซื้อขายคล่อง
- ลูกหนี้การค้าเป็นบัญชีที่เกิดจากการขายสินค้าหรือให้บริการเป็นเงินเชื่อ ซึ่งโดยปกติลูกหนี้การค้าจะมีอายุไม่เกิน 1 ปี เนื่องจากการให้เครดิตทางการค้า ซึ่งระยะเวลาจะไม่เกิน 1 ปี ยังมีลูกหนี้อีกประเภทซึ่งเกิดจากการที่กิจการให้กู้ยืมเงินและมีกำหนดเวลาใช้คืนไม่เกิน 1 ปี หากเกิน 1 ปีลูกหนี้นี้จะไม่นับเป็น สินทรัพย์หมุนเวียน
- ตัวเงินรับจะเป็นเอกสารหรือตราสารที่เกิดจากบุคคลหนึ่ง ให้คำมั่นว่าจะจ่ายเงินจำนวนหนึ่งตามที่ระบุไว้ในเอกสารหรือตราสารนั้นตามกำหนดเวลาที่แน่นอนและอาจมีดอกเบี้ยด้วยให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งคือกิจการ เอกสารประเภทนี้คือตั๋วสัญญาใช้เงิน นอกจากนี้ยังมีตั๋วแลกเงินและในบางครั้งตัวเงินรับอาจรวมถึง เช็คลงวันที่ล่วงหน้าด้วยก็ได้
- สินค้าคงเหลือ ในกรณีที่เป็นการซื้อสินค้าที่มาจากผู้ขายโดยไม่มีการแปรสภาพ บัญชีสินค้าคงเหลือจะประกอบด้วยสินค้าสำเร็จรูปเพียงอย่างเดียว แต่ในกรณีที่เป็นการผลิตสินค้าเพื่อขาย บัญชีสินค้าคงเหลือจะประกอบด้วยบัญชีสินค้าสำเร็จรูป งานระหว่างทำ วัตถุดิบทางตรงและวัตถุดิบทางอ้อม
- วัสดุสำนักงานหรือวัสดุสิ้นเปลืองเป็นวัสดุที่ใช้แล้วหมดไป เช่น เครื่องเขียนแบบพิมพ์ เป็นต้น
- ค่าใช้จ่ายล่วงหน้าเป็นค่าใช้จ่ายที่กิจการได้จ่ายไปแล้วเพื่อประโยชน์หรือบริการที่ได้รับในภายหน้าและประโยชน์นี้จะหมดไปภายในระยะเวลา
- รายได้ค้างรับ เป็นรายได้ที่เกิดขึ้นกับกิจการแล้ว แต่กิจการยังมิได้รับเงินจนถึงวันสิ้นงวดบัญชีเช่น ดอกเบี้ยค้างรับ เงินปันผลค้างรับหรือค้างเช่าค้างรับ เป็นต้น

3.4.1.2 เงินลงทุนระยะยาว เป็นกรณีที่กิจการนำเงินสดไปลงทุนซื้อหลักทรัพย์ เพื่อจุดประสงค์โดยจุดประสงค์หนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งส่วนใหญ่จะถือหลักทรัพย์นี้เกินกว่า 1 ปี เช่น ซื้อหุ้นสามัญ หุ้นกู้หรือการซื้อที่ดินที่มิใช่ซื้อ เพื่อใช้ในการดำเนินงานแต่ซื้อเพื่อเก็งกำไร เป็นต้น

3.4.1.3 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าสินทรัพย์ถาวรประเภทมีตัวตน คือเห็นได้ด้วยตาเปล่าและจับต้องได้ สินทรัพย์ประเภทนี้มักจะมีลักษณะคงทนถาวรและมีอายุการใช้งานเกินกว่า 1 ปี กล่าวคือ สินทรัพย์ประเภทนี้เมื่อซื้อแล้วจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการใช้งานในอนาคต ซึ่งเกินกว่า 1 ปี จึงมิได้ตัดเป็นค่าใช้จ่ายไปทั้งหมดในงวดที่ซื้อสินทรัพย์ถาวรนั้นแต่จะบันทึกเป็นสินทรัพย์และทยอยตัดเป็นค่าใช้จ่ายในรูปของค่าเสื่อมราคาตามอายุการใช้งานของสินทรัพย์นั้น เช่น อาคารรถยนต์ เครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องใช้ในสำนักงาน เครื่องตกแต่งสำนักงาน ส่วนที่ดินก็ถือเป็นสินทรัพย์ถาวร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แต่ไม่คิดค่าเสื่อมราคาเนื่องจากโดยลักษณะของสินทรัพย์ไม่เสื่อมสภาพเช่นเดียวกับสินทรัพย์ถาวรชนิดอื่น

3.4.1.4 สินทรัพย์อื่น เป็นสินทรัพย์ที่มีอายุการใช้งานเกินปี จึงไม่ใช่สินทรัพย์หมุนเวียนแต่มีใช้ที่ดินอาคารและอุปกรณ์ ส่วนจะเป็นสินทรัพย์ถาวรประเภทไม่มีตัวตน ซึ่งมีใช้สินทรัพย์ 3 ประเภทข้างต้น เช่นค่านิยม เครื่องหมายการค้า ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร สัญญาเช่า ระยะเวลาหรือค่าใช้จ่ายรอตัดบัญชี เป็นต้น

3.4.2 หนี้สิน เป็นภาวะผูกพันในปัจจุบันของกิจการ ภาวะผูกพันหมายถึง หน้าที่หรือความรับผิดชอบที่ต้องปฏิบัติตามที่ตกลงกันไว้ ภาวะผูกพันมีผลบังคับตามกฎหมายเนื่องจากเป็นสัญญาผูกมัดหรือเป็นข้อบังคับตามกฎหมาย เช่นจำนวนเงินคงค้างค่าสินค้าหรือบริการที่กิจการจะได้รับ ภาวะผูกพันของกิจการควรจะแยกออกจากภาวะผูกพันในอนาคตอย่างชัดเจน การที่ฝ่ายบริหารของกิจการเพียงแต่จะตัดสินใจที่จะจัดหาสินทรัพย์ไม่ถือว่าเป็นภาวะผูกพันในอนาคตที่จะเกิดขึ้นแล้ว ภาวะผูกพันจะเกิดขึ้นเมื่อกิจการได้รับมอบสินทรัพย์หรือได้ทำสัญญาจัดหาสินทรัพย์ที่มีอายุยกเลิกได้ ในกรณีหลังลักษณะที่มีอายุยกเลิกได้ก่อให้เกิดความเสียหายทาง เศรษฐกิจกิจการหากไม่ปฏิบัติตามสัญญาเช่น กิจการต้องจ่ายค่าปรับเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นผลให้กิจการไม่อาจหลีกเลี่ยงการสูญเสียทรัพยากรไปให้คู่สัญญาได้ (สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย 2542:19) หนี้สินในทางบัญชีอาจแบ่งออกได้เป็น

3.4.2.1 หนี้สินหมุนเวียน เป็นหนี้สินซึ่งกิจการจะต้องชำระคืนภายใน 1 ปี หรือภายในรอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติของกิจการได้แก่

- เงินเบิกเกินบัญชี และเงินกู้ยืมธนาคารระยะสั้น โดยเบิกเกินบัญชีจะเป็นเงินที่ผู้ฝากคือกิจการเบิกเกิน จำนวนเงินที่ฝากไว้กับธนาคารทำให้ยอดเงินฝากธนาคารมียอดติดลบส่วนเงินกู้ยืมธนาคารระยะสั้นจะเป็นเงินที่กิจการทำสัญญากู้ยืมเงินกับธนาคาร โดยจะชำระคืนภายใน 1 ปี
- เจ้าหนี้ทางการค้า หมายถึงจำนวนเงินที่กิจการจะต้องชำระหนี้ค่าสินค้าที่เกิดจากการซื้อสินค้าหรือบริการเป็นเงินเชื่อจากบุคคลอื่น ซึ่งโดยปกติจะต้องชำระหนี้คืนภายในระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี ซึ่งเป็นปกติของการค้าที่จะต้องมีการให้เครดิตแต่ มักจะไม่เกิน 1 ปี
- ตัวเงินจ่าย หมายถึงเอกสารหรือตราสารที่กิจการออกให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งเพื่อให้ค้ำประกันว่าเมื่อถึงกำหนดเวลาในตัวกิจการจะจ่ายชำระเงินตามจำนวนที่กำหนดไว้ในตัว ซึ่งอาจจะรวมดอกเบี้ยจ่ายหรือไม่ก็ได้ นอกจากนี้ยังมี ตัวอีกประเภทหนึ่งที่ว่า ตัวแลกเงินที่กิจการออกให้ก็เป็นตัวเงินจ่ายเช่นเดียวกัน
- ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย หมายถึงค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นแล้วในงวดบัญชีนั้น แต่กิจการยังมิได้จ่ายเงินจนถึงวันสิ้นงวด เช่น ค่าเช่าค้างจ่าย ค่าโฆษณาค้างจ่ายหรือค่าแรงค้างจ่าย เป็นต้น
- รายได้รับล่วงหน้า หมายถึงรายได้จากการขายสินค้าหรือค่าบริการที่กิจการได้รับเงิน

แล้วโดยที่ยังมิได้ส่งสินค้าหรือให้บริการแก่ผู้จ่ายเงิน จึงเป็นภาวะของกิจการที่จะเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งจนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้องส่งสินค้า หรือให้บริการแก่ผู้จ่ายเงินในอนาคดแต่ไม่เกิน 1 ปี ถือเป็นหนี้สินหมุนเวียนอย่างหนึ่ง เช่น ค่าโฆษณารับล่วงหน้าหรือค่าเช่ารับล่วงหน้า เป็นต้น

- เจ้าหนี้อื่น เป็นจำนวนเงินที่กิจการต้องจ่ายชำระให้กับบุคคลอื่นที่มีใช้เจ้าหนี้การค้า และจะต้องจ่ายชำระภายใน 1 ปี ซึ่งอาจจะเกิดจากการที่กิจการซื้อสินทรัพย์อื่นที่มีใช้สินค้าเป็นเงินเชื่อ หรือเกิดจากการที่กิจการกู้ยืมเงินระยะสั้น เป็นต้น

3.4.2.2 หนี้สินระยะยาว คือ จำนวนเงินที่กิจการมีภาระต้องจ่ายชำระให้แก่บุคคลอื่น โดยมีกำหนดการจ่ายชำระเกินกว่า 1 ปี เช่น หนี้กู้ยืมเงินจ่ายระยะยาวหรือเงินกู้ระยะยาว เป็นต้น

3.4.3 ส่วนของเจ้าของ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าสินทรัพย์สุทธิเป็นส่วนได้เสียคงเหลือที่ เจ้าของกิจการมีสิทธิเรียกร้องในสินทรัพย์หลังจากหักหนี้สินทั้งสิ้นของกิจการออกแล้ว สินทรัพย์สุทธิที่เหลือจึงเป็นส่วนของผู้ถือหุ้น (สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย 2542:17) ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 กรณี คือ

3.4.3.1 กรณีกิจการเจ้าของคนเดียว ส่วนของเจ้าของจะหมายถึง บัญชีทุนบวกด้วยกำไรสุทธิ หรือหักด้วยขาดทุนสุทธิและหักถอนใช้ส่วนตัวออกแล้ว ซึ่งจะแสดงยอดในงบดุล ดังนี้

ส่วนของผู้ถือหุ้น	
ทุน	XXX
บวก กำไรสุทธิ (หัก ขาดทุนสุทธิ)	XXX
	XXX
หัก ถอนใช้ส่วนตัว	XXX XXX

กรณีจะไม่แยกกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิออกจากบัญชีทุนเนื่องจากกำไรหรือขาดทุนที่เป็นของเจ้าของคนเดียวโดยไม่แบ่งสรรปันส่วน

3.4.3.2 กรณีกิจการห้างหุ้นส่วน ส่วนของเจ้าของเรียกว่าส่วนของผู้เป็นหุ้นส่วน หมายถึง บัญชีทุนของผู้เป็นหุ้นส่วนแต่ละคนบวกด้วยบัญชีกระแสทุนของผู้เป็นหุ้นส่วนแต่ละคนแล้วบวกด้วยกำไรสะสมที่ยังไม่ได้จัดสรร ซึ่งจะแสดงยอดในงบดุล ดังนี้

ส่วนของผู้เป็นหุ้นส่วน	
ทุน-นายแดง	XXX
ทุน-นายดำ	XXX XXX
กระแสทุน-นายแดง	XXX
กระแสทุน-นายดำ	XXX XXX
กำไรสะสมที่ยังไม่ได้จัดสรร	XXX XXX

ในกรณีนี้ต้องแยกบัญชีทุนของผู้เป็นหุ้นส่วนแต่ละคนออกจากกัน ส่วนบัญชีกระแสทุนของผู้เป็นหุ้นส่วนแต่ละคนเกิดจากกำไรหรือขาดทุนที่ได้จากการดำเนินงานแต่ละปี และแบ่งส่วนให้กับผู้เป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หุ้นส่วนแต่ละคนแล้ว สำหรับกำไรสะสมที่ยังไม่ได้จัดสรรเกิดจากกำไรสุทธิหลายๆ ปีที่ยังไม่ได้แบ่งให้ผู้เป็นหุ้นส่วนแต่ละคน

3.4.3.3 กรณีกิจการบริษัทจำกัด ส่วนของเจ้าของเรียกว่าส่วนของผู้ถือหุ้น หมายถึงบัญชีทุน บัญชีส่วนเกินมูลค่าหุ้น บัญชีส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นและบัญชีกำไรสะสม แสดงยอดดังนี้

ส่วนของผู้ถือหุ้น

ทุนเรือนหุ้น XXX

ส่วนเกินหรือส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้น XXX

กำไรสะสม

จัดสรรแล้ว

สำรองตามกฎหมาย XXX

ยังไม่ได้จัดสรร XXX XXX

ไม่ว่าจะเป็นกิจการประเภทเจ้าของคนเดียวห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทจำกัดย่อมมี วิธีการบันทึกเหมือนกันจะแตกต่างกันเพียงการแสดงส่วนของผู้ถือหุ้นในงบดุลดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

3.4.4 รูปแบบงบดุล โดยปกติงบดุลจะรายงานเกี่ยวกับฐานะทางการเงิน ณ วันใด วันหนึ่ง แต่ก็มิได้หมายความว่ากิจการจะต้องทำงบดุลเพื่อรายงานฐานะทางการเงินทุกวัน ส่วนใหญ่กิจการจะทำงบดุลเป็นช่วงเวลาอาจจะเป็นทุกเดือนทุก 3 เดือน 6 เดือน หรือ 1 ปี โดยมีรูปแบบจัดทำ 2 รูปแบบได้แก่

3.4.4.1 รูปแบบบัญชี จะแสดงรายการโดยแยกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านซ้ายมือจะประกอบด้วยรายการสินทรัพย์ ส่วนด้านขวามือจะประกอบด้วยรายการหนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น

3.4.4.2 รูปแบบรายงาน จะแสดงรายการโดยเรียงรายการลงมาตามลำดับจากสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น

ทั้ง 2 รูปแบบจะต้องรวมยอดรายการต่างๆ และได้ผลรวมสินทรัพย์เท่ากับส่วนของผู้ถือหุ้นและส่วนของผู้ถือหุ้น

ตัวอย่างงบดุลแบบรายงาน

ร้านเจริญใจ
งบดุล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25XX

หน่วย:บาท

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

เงินสด 15,000

เงินฝากธนาคาร 90,000

ลูกหนี้ 54,000

วัสดุสิ้นเปลือง 21,000

รวมสินทรัพย์หมุนเวียน

180,000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เงินลงทุนระยะยาว			
พันธบัตรรัฐบาล			150,000
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์			
ที่ดิน		300,000	
เครื่องใช้สำนักงาน	40,000		
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม - เครื่องใช้สำนักงาน	<u>9,000</u>	31,000	
ยานพาหนะ	400,000		
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม - ยานพาหนะ	<u>20,000</u>	380,000	
รวมที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์			711,000
สินทรัพย์อื่น			
ค่าความนิยม	40,000		
ลิขสิทธิ์	<u>80,000</u>		
รวมสินทรัพย์อื่น			120,000
รวมสินทรัพย์ทั้งสิ้น			1,161,000
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น			
หนี้สินหมุนเวียน			
เจ้าหนี้	50,000		
ตั๋วเงินจ่าย	240,000		
ดอกเบี้ยจ่าย	<u>4,000</u>		
รวมหนี้สินหมุนเวียน			294,000
เงินกู้ระยะยาว			350,000
ส่วนของผู้ถือหุ้น			
ทุน	450,000		
บวก กำไรสุทธิ	<u>71,200</u>		
		521,200	
หัก ถอนใช้ส่วนตัว	<u>4,200</u>		
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น			1,161,000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5 จัดหมวดหมู่และให้เลขที่บัญชี

ปกติในการบันทึกบัญชีของแต่ละกิจการมักจะเกี่ยวข้องกับบัญชีหลายบัญชีหลายบัญชีหากไม่จัดหมวดหมู่และกำหนดหมายเลขบัญชีแต่ละบัญชีไว้ว่าจะก่อให้เกิดความสับสนขึ้นได้ ดังนั้นจึงควรจัดหมู่บัญชีและให้เลขที่บัญชีไว้ด้วย ซึ่งที่นิยมปฏิบัติกันให้เลขที่บัญชีโดยกำหนดหมายเลขประจำหมวด ไว้ดังนี้

หมวดสินทรัพย์	มีหมายเลขประจำหมวด คือ	1	เป็นหมายเลขตัวแรกของหมวด
หมวดหนี้สิน	มีหมายเลขประจำหมวด คือ	2	เป็นหมายเลขตัวแรกของหมวด
หมวดส่วนของเจ้าของ	มีหมายเลขประจำหมวด คือ	3	เป็นหมายเลขตัวแรกของหมวด
หมวดรายได้	มีหมายเลขประจำหมวด คือ	4	เป็นหมายเลขตัวแรกของหมวด
หมวดค่าใช้จ่าย	มีหมายเลขประจำหมวด คือ	5	เป็นหมายเลขตัวแรกของหมวด

3.5.1 สมการบัญชี สมการบัญชีจะเป็นสมการที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ หนี้สินและ ส่วนของเจ้าของ โดยรายการทั้ง 2 ข้างต้องเท่ากัน ดังนี้

$$\text{สินทรัพย์} = \text{หนี้สิน} + \text{ส่วนของเจ้าของ}$$

สมการบัญชีนี้จะตรงกับรายการในงบดุล ซึ่งก็ประกอบด้วยสินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของเจ้าของเช่นกัน ดังนั้นจึงอาจจะเรียกสมการบัญชีนี้ได้อีกอย่างหนึ่งว่าสมการงบดุลและจากสมการบัญชีดังกล่าวอาจจะย้ายข้างของสมการเพื่อหาส่วนของเจ้าของได้โดย

$$\text{ส่วนของเจ้าของ(หรือทุน)} = \text{สินทรัพย์} - \text{หนี้สิน}$$

จากสมการส่วนของเจ้าของ หรือ ทุนนี้แสดงให้เห็นว่าสินทรัพย์ทั้งสิ้นของกิจการมิใช่เป็นของเจ้าของกิจการทั้งหมด มีสินทรัพย์บางส่วนที่เป็นส่วนของเจ้าหนี้ (หนี้สิน) ซึ่งต้องใช้คืนเจ้าหนี้ก่อน สินทรัพย์ส่วนที่เหลือจากใช้คืนเจ้าหนี้ (หนี้สิน) แล้วจึงเป็นส่วนของเจ้าของเฉพาะนั้นอาจจะเรียกส่วนของเจ้าของได้อีกอย่างหนึ่งว่า “สินทรัพย์สุทธิ”

3.6 การวิเคราะห์งบการเงิน

งบการเงินของกิจการทั้งงบดุลและงบกำไรขาดทุน สามารถแสดงฐานะการเงินของกิจการควมมี ประสิทธิภาพของการบริหารงานตลอดจนจุดอ่อนข้อบกพร่องในการดำเนินงานที่เกิดขึ้น ซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งเหล่านี้เป็นประโยชน์ต่อการบริหารธุรกิจอย่างยิ่ง การอ่านงบการเงินเป็นจะช่วยให้ผู้บริหารเข้าใจ สภาวะการณ์ของธุรกิจได้ดี แต่ถ้าสามารถวิเคราะห์งบการเงินในแง่มุมที่สำคัญก็ จะยิ่งมองเห็นจุดเด่นจุดด้อยของธุรกิจได้ชัดเจน โดยทั่วไปการวิเคราะห์งบการเงินมักจะพิจารณาถึง

1. สภาพคล่องของกิจการ หรือ ความสามารถในการชำระหนี้สินระยะสั้น(Liquidity)
2. ความสามารถในการทำกำไร (Profitability)
3. ความเสี่ยงในการประกอบธุรกิจ (Leverage)
4. ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Activity)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.6.1 การวิเคราะห์งบการเงินจะใช้วิธีคำนวณอัตราส่วนต่างๆ แล้วเปรียบเทียบกับ อัตราส่วนที่ดีของกิจการของตนเอง หรืออาจจะเปรียบเทียบอัตราส่วนของกิจการกับอัตราส่วนของกิจการอื่นที่อยู่ในธุรกิจอุตสาหกรรมในช่วงเวลาเดียวกัน เพื่อหาหนทางแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องที่พบในประเด็นต่างๆ ต่อไปในอนาคต

3.6.1.1 การวิเคราะห์สภาพคล่องของกิจการ หรือ ความสามารถในการชำระหนี้สินระยะสั้นของกิจการ เป็นการวัดความสัมพันธ์หนี้สินระยะสั้นที่มีอยู่จะนำไปชำระหนี้ระยะสั้นได้เพียงพอหรือไม่ ซึ่งคำนวณอัตราส่วนได้ดังต่อไปนี้

- อัตราส่วนหมุนเวียน(Current Ratio) = สินทรัพย์หมุนเวียน / หนี้สินหมุนเวียน

กำหนดให้ อัตราส่วนหมุนเวียน = 7.26 เท่า

แสดงว่าธุรกิจนี้มีสินทรัพย์หมุนเวียนใช้ชำระหนี้ระยะสั้นค่อนข้างมาก เมื่อเทียบกับอัตราของอุตสาหกรรมซึ่งอยู่ประมาณ 5.00 จึงเรียกได้ว่าธุรกิจมีสภาพคล่องหรือความสามารถในการชำระหนี้สินระยะสั้นดี

- อัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว (Acid Test หรือ Quick Ratio) เนื่องจากสินทรัพย์หมุนเวียนบางตัว ไม่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้อย่างรวดเร็ว เช่น สินค้าคงคลัง หรือค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า ซึ่งเปลี่ยนเป็นเงินสดไม่ได้ ถ้าต้องการวัดความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นของกิจการให้ดีขึ้น ควรใช้อัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว หรืออัตราส่วนหมุนเวียนอย่างถึงแก่น ดังนี้

อัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว

$$= (\text{สินทรัพย์หมุนเวียน} - \text{สินค้าคงคลัง} - \text{ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า}) / \text{หนี้สินหมุนเวียน}$$

กำหนดให้ อัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว = 3.73 เท่า

เมื่อวิเคราะห์อัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว ปรากฏว่าเหลือเพียง 3.73 เท่า ซึ่งแสดงว่าสินทรัพย์หมุนเวียนจำนวนมากที่แปรสภาพเป็นเงินสดได้ช้า จึงควรพิจารณาระดับของสินค้าคงคลังเสียใหม่

3.6.1.2 การวิเคราะห์อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร เป็นการวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ทั้งด้านการขายและการลงทุน ดังต่อไปนี้

- อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย หรือ อัตราผลตอบแทนจากยอดขาย (Net Profit Margin) = (กำไรสุทธิหลังหักภาษี X 100%) / ยอดขาย

จากตาราง งบกำไรขาดทุน จะคำนวณอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขายได้ ดังต่อไปนี้

กำหนดให้ อัตราส่วนผลกำไรต่อยอดขาย = 18.90 %

เมื่อเทียบกับอัตราส่วนของกิจกรรม ซึ่งเท่ากับ 20% จะพบว่าธุรกิจนี้ทำกำไรต่ำกว่าที่ควรจะเป็นเล็กน้อย จึงควรพิจารณาการลดต้นทุนค่าใช้จ่ายต่างๆ ควบคู่กับการหารายได้เพิ่มขึ้น

- อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (Return on investment, ROI) เป็นอัตรากำไรที่ได้จากการใช้สินทรัพย์ทั้งหมดของกิจการดำเนินงานธุรกิจในช่วงนั้น

$$\text{อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน} = (\text{กำไรสุทธิหลังหักภาษี} \times 100\%) / \text{สินทรัพย์รวม}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตาราง งบดุล และ กำไรขาดทุน จะคำนวณอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนได้ดังต่อไปนี้

กำหนดให้ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน = 5.2 %

เมื่อเทียบกับอัตราส่วนของอุตสาหกรรม ซึ่งเท่ากับ 5.0% จะพบว่าธุรกิจนี้ใช้สินทรัพย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพพอสมควร จึงมีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนสูงกว่าคู่แข่งรายอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกันเล็กน้อย

3.6.1.3 อัตราส่วนแสดงความเสี่ยงในการประกอบธุรกิจ ธุรกิจมักจะมีความเสี่ยงอยู่ 2 ประการ นั่นคือ

ประการแรกเป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการมีหนี้สินเป็นภาระที่ต้องชำระขาดใช้ และประการที่สองเป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการมีค่าใช้จ่ายประจำที่สูง โดยเฉพาะค่าดอกเบี้ยจ่าย อัตราส่วนที่ใช้มีดังต่อไปนี้

- อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (Debt Ratio) เป็นอัตราส่วนของหนี้สินที่มีอยู่ใน สินทรัพย์รวมของธุรกิจ หรือเป็นอัตราส่วนที่แสดงสัดส่วนของสินทรัพย์ที่ได้มาจากการกู้ยืม

อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม = (หนี้สินรวม x 100%) / สินทรัพย์รวม

จากตาราง งบดุล จะคำนวณอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมได้ดังนี้

กำหนดให้ อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม = 20 %

แสดงว่าในสินทรัพย์ทั้งหมด 100 บาท มีหนี้สินที่ต้องชำระ 20 บาท สินทรัพย์ส่วนใหญ่ของกิจการถึง 80% ปลอดหนี้สินจึงสามารถชำระหนี้ได้ดี เครดิตของธุรกิจจึงค่อนข้างดี ถ้าอัตราที่สูงแสดงว่าธุรกิจมีความเสี่ยงในการชำระหนี้สูง จะทำให้เจ้าหนี้ไม่ยอมให้กู้ยืม

- อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt-to-equity Ratio) เป็นการแสดงสัดส่วนของหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นที่ใช้ในการลงทุนประกอบธุรกิจ

= (หนี้สินรวม x 100%) / ส่วนของผู้ถือหุ้น

จากตาราง งบดุล จะคำนวณอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นได้ดังต่อไปนี้

กำหนดให้ อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น = 25 %

อัตรานี้แสดงให้เห็นถึงส่วนของผู้ถือหุ้นที่สามารถนำไปชำระหนี้สินทั้งหมด ถ้าอัตราที่สูงหมายความว่า ธุรกิจมีสินทรัพย์ที่ปลอดหนี้ที่จะชำระหนี้สินน้อย ซึ่งจะแสดงว่าธุรกิจมีความเสี่ยงสูง การกู้ยืมเงินจากเจ้าหนี้ทำได้ยาก

- อัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Times Interest Earned) เป็นความสามารถในการชำระคืนต้นทุนของเงินทุนอันเกิดจากการกู้ยืม

อัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย = กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี / ดอกเบี้ยจ่าย

อัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย = 145,000 / 10,000 = 14.5 เท่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แสดงว่าธุรกิจมีกำไรค่อนข้างมากสามารถชำระดอกเบี้ยได้เพียงพอ และค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยมีไม่สูงมากซึ่งอยู่ในระดับที่ธุรกิจสามารถชำระได้ โดยไม่กระทบต่อกำไรรวมของธุรกิจมากนัก

3.6.1.4 อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพในการบริหารทรัพยากรและสินทรัพย์ของกิจการเพื่อก่อให้เกิดรายได้ ซึ่งประกอบด้วย

- อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (Account Receivable Turnover) เป็นการแสดงประสิทธิภาพในการจัดการลูกหนี้ = ค่าขายเชื่อ / ลูกหนี้ (รอบ)

ระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บเงินจากลูกหนี้

$$= \text{จำนวนวันในงวดบัญชี} / \text{อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้} \quad (\text{วัน})$$

$$\text{หรือ} = \text{ลูกหนี้} / \text{ค่าขายเชื่อในงวดบัญชีต่อวัน} : (\text{วัน}) \text{ โดยคิด } 1 \text{ ปี} = 360 \text{ วัน}$$

จากตาราง งบดุล และ งบกำไรขาดทุน สามารถคำนวณอัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ได้ดังนี้

$$\text{อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้} = 25 \text{ รอบ} \quad (\text{ให้ขายเชื่อ} = \text{ครั้งหนึ่งของยอดขายรวม})$$

$$\text{ระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บเงินจากลูกหนี้} = 14.4 \text{ วัน}$$

เมื่อเทียบกับอัตราของอุตสาหกรรมซึ่งมีอัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ 20.5 รอบจะเห็นได้ว่า ธุรกิจนี้สามารถเก็บเงินจากลูกค้าได้เร็วกว่าคู่แข่งรายอื่น ทำให้ธุรกิจมีสภาพคล่องค่อนข้างดีและมีการจัดการด้านลูกหนี้อย่างมีประสิทธิภาพ

- อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (Inventory Turnover) เป็นการแสดงประสิทธิภาพการจัดการสินค้าคงคลัง

$$= \text{ต้นทุนสินค้าขาย} / \text{สินค้าคงคลัง} \quad (\text{รอบ})$$

$$\text{อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ} = 0.67 \text{ รอบ}$$

ซึ่งหมายความว่าสินค้าคงคลังที่มีอยู่นั้นจะขายไปได้ประมาณ 0.67 ครั้งต่อปี แสดงว่าการจัดการสินค้าคงคลังไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจเกิดจากการถือสินค้าคงคลังมากเกินไป จนเป็นภาระแก่กิจการ จึงควรลดระดับสินค้าคงคลังลงบ้าง

- อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (Total asset turnover)

$$= \text{ค่าขาย} / \text{สินทรัพย์} \quad (\text{รอบ})$$

จากตาราง งบดุล และ งบกำไรขาดทุน สามารถคำนวณได้ดังนี้

$$\text{กำหนดให้ อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม} = 0.275 \quad \text{รอบ}$$

ซึ่งหมายความว่าสินทรัพย์รวมที่กิจการมีอยู่ก่อให้เกิดการขาย 0.275 ครั้งต่อปี ซึ่งแสดงว่ากิจการยังใช้สินทรัพย์อย่างไม่มีประสิทธิภาพนัก เพราะยอดสินทรัพย์ที่มีอยู่ไม่ได้ก่อให้เกิดรายได้ให้แก่กิจการเท่าที่ควร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

การบันทึกบัญชีเบื้องต้น

4.1 บทนำ

จากบทที่ 2 ได้อธิบายเกี่ยวกับความหมายเดบิตและเครดิตเรียบร้อยแล้ว ซึ่งแต่ละรายการค้าจะมีผลทำให้หมวดบัญชีใดเพิ่มหรือลด ซึ่งในทางบัญชีจะไม่ใช้คำว่า “เพิ่ม” หรือ “ลด” แต่จะแทนด้วยคำว่า “เดบิต” หรือ “เครดิต” และในหนึ่งรายการค้าจะต้องบันทึกบัญชีทั้งด้านเดบิตและเครดิตตามระบบบัญชีคู่

4.2 ความหมายของเดบิตและเครดิต

คำว่าเพิ่ม (+) หรือลด (-) ในทางบัญชีไม่ว่าจะเป็นหมวดบัญชีใดก็ตามจะใช้คำว่า “เดบิต” หรือ “เครดิต” แต่ไม่ได้หมายความว่า “เดบิต” หมายถึงเพิ่ม (+) และเครดิตหมายถึงลด (-) ไม่ว่าจะเป็นเดบิตหรือเครดิตก็อาจหมายความได้ทั้งเพิ่มและลดแล้วแต่หมวดบัญชี ในทางบัญชีจะแบ่งการบันทึกบัญชีแยกเป็น 2 ด้าน โดยกำหนดให้การบันทึกบัญชีด้านซ้ายมือเรียกว่า “เดบิต” และการบันทึกบัญชีด้านขวามือ เรียกว่า “เครดิต” ซึ่งหลักการบันทึกบัญชีทั้ง 5 หมวดมีดังนี้

1. บัญชีสินทรัพย์ รายการค้าใดที่มีผลทำให้สินทรัพย์เพิ่ม (+) จะบันทึกบัญชีสินทรัพย์นั้นทางด้านเดบิตและถ้ามีผลทำให้สินทรัพย์ลด (-) จะบันทึกบัญชีด้านเครดิต

สินทรัพย์	
เพิ่ม (+) เดบิต	ลด (-) เครดิต

2. บัญชีหนี้สิน รายการค้าใดที่มีผลทำให้หนี้สินเพิ่ม (+) จะบันทึกหนี้สินนั้นทางด้านเครดิตและถ้ามีผลทำให้หนี้สินลด (-) จะบันทึกบัญชีด้านเดบิต

หนี้สิน	
ลด (-) เดบิต	เพิ่ม (+) เครดิต

3. บัญชีทุน รายการค้าใดที่มีผลทำให้ทุนเพิ่ม (+) จะบันทึกบัญชีด้านเครดิต และถ้ามีผลทำให้ทุนลดลง (-) จะบันทึกบัญชีด้านเดบิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทุน

ลด (-) เดบิต	เพิ่ม (+) เครดิต
-----------------	---------------------

4. บัญชีรายได้ รายการค้าใดที่มีผลทำให้รายได้เพิ่ม (+) จะบันทึกบัญชีด้านเครดิตและถ้ามีผลทำให้รายได้ลด (-) จะบันทึกบัญชีด้านเดบิต

รายได้	
ลด (-) เดบิต	เพิ่ม (+) เครดิต

5. บัญชีค่าใช้จ่าย รายการค้าใดที่มีผลทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่ม (+) จะบันทึกบัญชีด้านเดบิตและรายการค้าใดที่มีผลให้ค่าใช้จ่ายลด (-) จะบันทึกบัญชีด้านเครดิต

ค่าใช้จ่าย	
เพิ่ม (+) เดบิต	ลด (-) เครดิต

ข้อสังเกต

- หมวดสินทรัพย์ และค่าใช้จ่ายจะบันทึกบัญชีไปในแนวเดียวกัน คือสินทรัพย์หรือค่าใช้จ่ายเพิ่มจะเดบิตสินทรัพย์ค่าใช้จ่ายลดจะเครดิต
- หมวดหนี้สิน ทุน และรายได้จะบันทึกบัญชีไปในแนวเดียวกัน คือหนี้สิน ทุน และรายได้เพิ่มจะเครดิตหนี้สิน ทุน และรายได้ลดจะเดบิต

4.3 งบทดลอง (Trial Balance)

เมื่อหยาขอดคงเหลือด้วยดินสอได้แล้วจะเก็บตัวเลขยอดคงเหลือของบัญชีแยกประเภททุกบัญชีมาทำงบทดลอง ซึ่งเป็นงบทที่ำเพื่อพิสูจน์ตัวเลขในเบื้องต้นว่ารายการค้าที่นำมาบันทึกบัญชีในสมุดรายวันและแยกประเภทผ่านบัญชีแยกประเภททั่วไปถูกต้อง โดยยอดรวมของตัวเลขยอดคงเหลือด้านเดบิตต้องเท่ากับตัวเลขยอดรวมของยอดคงเหลือด้านเครดิต นอกจากนี้การทำงบทดลองยังทำให้การเก็บตัวเลขยอดคงเหลือจากบัญชีแยกประเภทมาทำงบกำไรขาดทุนและงบดุลสะดวกขึ้นเนื่องจากสามารถเก็บตัวเลขยอดคงเหลือจากงบทดลองไปใช้ได้โดยไม่ต้องเก็บตัวเลขจากบัญชีแยกประเภทแต่ละบัญชี ซึ่งยุ่งยากกว่าการเก็บตัวเลขจากงบทดลองมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากยอดคงเหลือในงบทดลองสามารถนำไปทำงบการเงินได้ ดังนี้
 ใช้งบกำไรขาดทุนประกอบด้วยบัญชีประเภทรายได้ และค่าใช้จ่าย
 งบดุลประกอบด้วยบัญชีประเภทสินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของผู้เจ้าของ

ร้านอานนท์

งบที่ 1

งบกำไรขาดทุน

สำหรับงวด 1 เดือน สิ้นสุดวันที่ 31 มกราคม 25xx

รายได้ :-

หน่วย:บาท

รายได้ค่าบริการ 55,000

ค่าใช้จ่าย :-

ค่าเช่า	5,000	
เงินเดือน	33,000	
ค่าน้ำค่าไฟ	4,000	
ค่าโฆษณา	6,000	48,000

กำไรสุทธิ

7,000

งบที่ 2

ร้านอานนท์

งบดุล

ณ วันที่ 31 มกราคม 25xx

สินทรัพย์

หน่วยบาท

สินทรัพย์หมุนเวียน

เงินสด	362,000
เงินฝากธนาคาร	120,000
ลูกหนี้	20,000
วัสดุในการซ่อม	25,000

รวมสินทรัพย์หมุนเวียน

527,000

ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

เครื่องมือ	30,000
เครื่องใช้สำนักงาน	25,000
รถยนต์	240,000

รวมที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

295,000

รวมสินทรัพย์ทั้งสิ้น

822,000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

หนี้สินหมุนเวียน		
เจ้าหนี้		220,000
หนี้สินระยะยาว		
เงินกู้ธนาคาร		100,000
ส่วนของผู้ถือหุ้น		
ทุน	500,000	
บวก กำไรสุทธิ	<u>7,000</u>	
	507,000	
หัก ถอนใช้ส่วนตัว	<u>5,000</u>	502,000
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		<u>822,000</u>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

รายการปิดบัญชีและกระดาษทำการ

5.1 บทนำ

การบันทึกรายการบัญชีจะประกอบไปด้วยขั้นตอนต่างๆ ที่เรียกว่า วงจรบัญชี (Accounting Cycle) ดังนี้

1. การบันทึกบัญชีขั้นต้นในสมุดบันทึกขั้นต้นตามรายการค้าที่วิเคราะห์แล้ว
2. การผ่านรายการจากสมุดบันทึกไปยังสมุดบัญชีแยกประเภท
3. การทำงานทดลองก่อนรายการปรับปรุง
4. การบันทึกรายการปรับปรุง
5. การทำงานทดลองหลังปรับปรุงในสมุดรายวันและผ่านไปยังบัญชีแยกประเภท
6. การทำงานการเงิน
7. การบันทึกรายการปิดบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายในสมุดรายวันและผ่านไปยังบัญชีแยกประเภท
8. การทำงานทดลองหลังปิดบัญชี
9. การหายอดคงเหลือยกไปงวดหน้าของบัญชีที่ไม่ได้ปิดบัญชี ได้แก่ สินทรัพย์ หนี้สินและทุน
10. การบันทึกรายการเปิดบัญชี

เมื่อกิจการบันทึกรายการในสมุดรายวัน ผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภท เก็บตัวเลขมาทำงานทดลองก่อนปรับปรุง จากนั้นก็บันทึกการปรับปรุงดังที่ได้กล่าวมา ก็จะต้องเก็บตัวเลขในบัญชีแยกประเภทหลังปรับปรุงแล้วมาทำงานทดลองหลังปรับปรุง ขั้นตอนต่อไปจะแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การบันทึกรายการปิดบัญชีหมวดรายได้และค่าใช้จ่าย การทำงานทดลองหลังปิดบัญชี และทำงานกำไรขาดทุน

ขั้นตอนที่ 2 การยกยอดคงเหลือของบัญชีสินทรัพย์และทุน การทำงานดุลและการบันทึกการเปิดบัญชีในต้นงวดใหม่สำหรับรายการที่ไม่ได้ปิดบัญชี

5.2 รายการปิดบัญชี

เมื่อกิจการบันทึกการปรับปรุงแล้วจะทำงานทดลองหลังปรับปรุง จากนั้นจะต้องแบ่งรายการในงบทดลองเป็น 2 ประเภท คือ รายการหมวดสินทรัพย์ หนี้สิน และทุน จะต้องทำการยกยอดคงเหลือไปงวดหน้าพร้อมกับทำงานดุล ซึ่งจะได้อธิบายรายละเอียดต่อไป ส่วนบัญชีหมวดรายได้และค่าใช้จ่ายจะต้องนำมาบันทึกปิดบัญชีและทำงานกำไรขาดทุน

การปิดบัญชีนั่นถ้าจะกล่าวโดยสรุปจะหมายถึงการทำบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายให้เป็นศูนย์โดยการโอนปิดยอดคงเหลือเข้าบัญชีกำไรขาดทุน เนื่องจากบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายต่างๆ เป็นบัญชีที่เปิดชั่วคราว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คราวเมื่อถึงวันสิ้นงวดจึงต้องโอนปิดเข้าบัญชีกำไรขาดทุน เพื่อประมวลผลหากกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงาน และเมื่อหากกำไรหรือขาดทุนได้ก็จะปิดบัญชีกำไรขาดทุนเข้าบัญชีทุน การบันทึกปิดรายการบัญชีจะบันทึกวันสิ้นงวดโดยลงในสมุดรายวันทั่วไปแล้วผ่านไปยังบัญชีแยกประเภทซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. โอนปิดบัญชีรายได้ ซึ่งโดยปกติบัญชีรายได้จะมียอดคงเหลืออยู่ทางด้านเครดิตถ้าต้องการปิดบัญชีให้เป็นศูนย์ต้องปิดในด้านตรงข้ามคือต้องเดบิตรายได้ และกำไรขาดทุน โดย

เดบิตรายได้	XX
เครดิตกำไรขาดทุน	XX

เมื่อแยกไปบัญชีแยกประเภทจะทำให้บัญชีรายได้เป็นศูนย์และจะไปปรากฏยอดเครดิตที่บัญชีกำไรขาดทุน

2. โอนปิดบัญชีค่าใช้จ่าย ซึ่งยอดปกติอยู่ด้านเดบิตต้องปิดเป็นศูนย์ในด้านตรงข้าม โดยการเครดิตค่าใช้จ่ายและเดบิตกำไรขาดทุน

เดบิตกำไรขาดทุน	XX
เครดิตค่าใช้จ่าย	XX

เมื่อแยกไปบัญชีแยกประเภทจะทำให้บัญชีค่าใช้จ่ายเป็นศูนย์และจะไปปรากฏยอดเดบิตที่บัญชีกำไรขาดทุน

3. โอนปิดบัญชีผลต่างของบัญชีกำไรขาดทุนตามข้อ 1 และข้อ 2 เข้าบัญชีทุน ซึ่งแบ่งเป็น 2 กรณีคือ

3.1 กรณีมีกำไร แสดงยอดรายได้ในบัญชีกำไรขาดทุนสูงกว่าค่าใช้จ่าย ทำให้บัญชีกำไรขาดทุนมียอดคงเหลืออยู่ด้านเครดิต ต้องปิดเป็นศูนย์โดยบันทึกบัญชีในด้านตรงข้าม คือ

เดบิตกำไรขาดทุน	XX
เครดิตทุน	XX

3.2 กรณีขาดทุน ซึ่งหมายความว่ายอดค่าใช้จ่ายสูงกว่ารายได้ ทำให้บัญชีกำไรขาดทุนยอดคงเหลืออยู่ทางด้านเดบิต หากจะปิดเป็นศูนย์ต้องปิดในด้านตรงข้าม คือ

เดบิตทุน	XX
เครดิตกำไรขาดทุน	XX

4. โอนปิดบัญชีถอนใช้ส่วนตัว ซึ่งปกติยอดทางด้านเดบิต เมื่อจะปิดเป็นศูนย์ต้องโอนปิดในด้านตรงข้ามโดย

เดบิตทุน	XX
เครดิตถอนใช้ส่วนตัว	XX

บัญชีถอนใช้ส่วนตัวคือบัญชีที่ลดทุน ถ้าเจ้าของกิจการไม่ได้ถอนใช้ส่วนตัวจะไม่มีกรปิดบัญชีในขั้นตอนนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3 คำอธิบายรายการปิดบัญชี

ขั้นที่ 1 ปิดบัญชีรายได้เข้าบัญชีกำไรขาดทุน ซึ่งตามกรณีตัวอย่างบัญชีรายได้ในงบทดลองหลังปรับปรุงมี 2 บัญชี คือ บัญชีรายได้ค่าบริการบัญชีรายได้เบ็ดเตล็ด ที่มียอดอยู่ที่ด้านเครดิต หากจะเป็นให้เป็นศูนย์ต้องบันทึกในด้านตรงข้ามคือต้องเดบิตรายได้ค่าบริการ เดบิตรายได้เบ็ดเตล็ดแล้วจึงเครดิตกำไรขาดทุน

ขั้นที่ 2 ปิดบัญชีค่าใช้จ่ายๆ เข้ากำไรขาดทุน ซึ่งตามงบทดลองหลังปรับปรุงบัญชีค่าใช้จ่ายหมวดที่ 5 มีตั้งแต่เงินเดือนและบัญชีอื่นเรียงลำดับลงมาจนถึงบัญชีดอกเบี้ยจ่ายเป็นบัญชีที่มียอดอยู่ด้านเดบิต หากจะปิดบัญชีต้องเครดิตค่าใช้จ่ายหมวดที่ 5 ทุกรายการและเดบิตกำไรขาดทุน

ขั้นที่ 3 ผลต่างๆของบัญชีกำไรขาดทุนของขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2

ขั้นที่ 1 บัญชีกำไรขาดทุน = 201,000 บาท (ด้านเครดิต)

ขั้นที่ 2 บัญชีกำไรขาดทุน = 174,600 บาท (ด้านเดบิต)

ผลต่าง = 26,400 บาท (ด้านเครดิต)

ผลต่างของบัญชีกำไรขาดทุนอยู่ด้านเครดิต 26,400 บาท ให้ปิดกำไรขาดทุน ซึ่งอยู่ด้านเครดิต 26,400 บาท เป็นศูนย์โดยเดบิตกำไรขาดทุน 26,400 บาท แล้วเครดิตบัญชีทุนแทน

ขั้นที่ 4 ให้ปิดบัญชีถอนใช้ส่วนตัวเข้าบัญชีทุน โดยตามงบทดลองหลังปรับปรุงบัญชีถอนใช้ส่วนตัวมียอดอยู่ด้านเดบิต ถ้าจะปิดเป็นศูนย์ต้องเครดิตถอนใช้ส่วนตัวแล้วไปเดบิตทุน

เมื่อปิดบัญชีในสมุดรายวันทั่วไปแล้วต้องผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภท ดังนี้

รายได้ค่าบริการ						เลขที่ 41	
25XX				25XX			
ธ.ค. 31	กำไรขาดทุน	196,500	-	ม.ค. - ธ.ค.	ลูกหนี้	90,000	-
					เงินสด	106,500	-
		196,500	-			196,500	-

รายได้เบ็ดเตล็ด						เลขที่ 42	
25XX				25XX			
ธ.ค. 31	กำไรขาดทุน	4,500	-	ม.ค. - ธ.ค.	ลูกหนี้	4,500	-

เงินเดือน						เลขที่ 51	
25XX				25XX			
ธ.ค. 31	เงินสด	54,000	-	ม.ค. - ธ.ค.	กำไรขาดทุน	64,500	-
		10,500	-				
		64,500	-			64,500	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าน้ำค่าไฟ				เลขที่ 52			
25XX				25XX			
ม.ค.-	เงินสด	1,500	-	ธ.ค. 31	กำไรขาดทุน	19,500	-
ธ.ค. 31	ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	18,000	-				
		64,500	-			19,500	-

ค่าเบี้ยประกัน				เลขที่ 53			
25XX				25XX			
ม.ค.-	เงินสด	7,200	-	ธ.ค. 31	ค่าเบี้ยประกัน	5,400	-
ธ.ค. 31					จ่ายล่วงหน้า	1,800	
		7,200	-		กำไรขาดทุน	7,200	-

ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด				เลขที่ 54			
25XX				25XX			
ม.ค.-	เงินสด	24,000	-	ธ.ค. 31	ค่าน้ำค่าไฟ	18,500	-
ธ.ค. 31					กำไรขาดทุน	6,000	
		24,000	-			24,000	-

หนี้สงสัยจะสูญ				เลขที่ 55			
25XX				25XX			
ธ.ค. 31	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	750	-	ธ.ค. 31	กำไรขาดทุน	750	-
		750	-			750	-

ค่าเสื่อมราคา - อาคาร				เลขที่ 56			
25XX				25XX			
ธ.ค. 31	ค่าเสื่อมราคา สะสม - อาคาร	37,500	-	ธ.ค. 31	กำไรขาดทุน	37,500	-
		37,500	-			37,500	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าเสื่อมราคา - เครื่องตกแต่งสำนักงาน				เลขที่ 57			
25XX	ค่าเสื่อมราคา สะสม - เครื่องใช้ สำนักงาน			25XX	กำไรขาดทุน		
ธ.ค. 31		3,300	-	ธ.ค. 31		3,300	-
		3,300	-			3,300	-

วัสดุสำนักงานใช้ไป				เลขที่ 58			
25XX	วัสดุสำนักงาน			25XX	กำไรขาดทุน		
ธ.ค. 31		7,500	-	ธ.ค. 31		7,500	-
		7,500	-			7,500	-

ดอกเบี้ยจ่าย				เลขที่ 59			
25XX	ดอกเบี้ยค้างจ่าย			25XX	กำไรขาดทุน		
ธ.ค. 31		33,750	-	ธ.ค. 31		33,750	-
		33,750	-			33,750	-

ทุน				เลขที่ 31			
25XX	ถอนใช้ส่วนตัว			25XX	ยอดยกมา กำไรขาดทุน		
ธ.ค. 31		1,800	-	ม.ค. 1		765,000	
		789,600	-	ธ.ค. 31		26,400	-
		791,400	-		791,400	-	

ถอนใช้ส่วนตัว				เลขที่ 31.1			
25XX	เงินสด			25XX	กำไรขาดทุน		
ม.ค.-		1,800	-	ธ.ค. 31		1,800	-
ธ.ค. 31		1,800	-			1,800	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กำไรขาดทุน				เลขที่ 31.2			
25XX				25XX			
ร.ค. 31	เงินเดือน	64,500	-	ร.ค. 31	รายได้ค่าบริการ	196,500	-
	ค่าน้ำค่าไฟ	19,500	-		รายได้เบ็ดเตล็ด	4,500	-
	ค่าเบี้ยประกัน	1,800	-				
	ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	6,000	-				
	หนังสือสัจจะบุญ	750	-				
	ค่าเสื่อมราคา -	37,500	-				
	อาคาร						
	ค่าเสื่อมราคา -	3,300	-				
	เครื่องตกแต่ง						
	สำนักงาน						
	วัสดุสำนักงานใช้	7,500	-				
	ไป						
	ดอกเบี้ยจ่าย	33,750	-				
	ทุน	26,400	-				
		201,000	-			201,000	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ร้านเจริญชัย
งบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25XX

หน่วย : บาท

รายได้ :-

รายได้ค่าบริการ	196,500.-
รายได้เบ็ดเตล็ด	<u>4,500.-</u>
รวมรายได้	201,000.-

ค่าใช้จ่าย :-

เงินเดือน	64,500.-
ค่าน้ำค่าไฟ	19,500.-
ค่าเบี้ยประกัน	1,800.-
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	6,000.-
หนังสือจะสูญ	750.-
ค่าเสื่อมราคา - อาคาร	37,500.-
ค่าเสื่อมราคาเครื่อง - ตกแต่งสำนักงาน	3,300.-
วัสดุสำนักงานที่ใช้ไป	7,500.-
ดอกเบี้ยจ่าย	33,750.-
รวมค่าใช้จ่าย	<u>174,600.-</u>
กำไรสุทธิ	26,400.-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

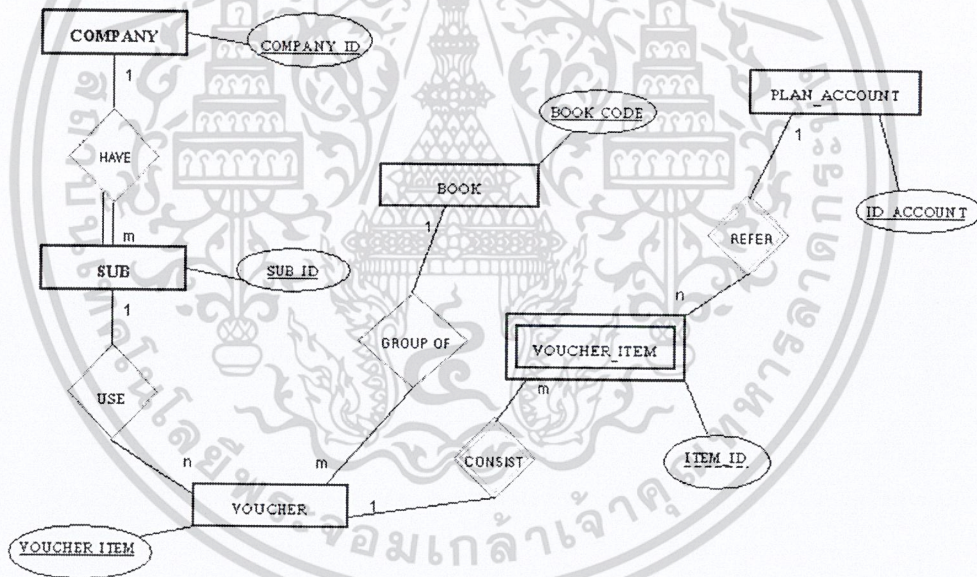
บทที่ 6

การออกแบบและพัฒนาโปรแกรมระบบบัญชี

6.1 การออกแบบฐานข้อมูล

จากการออกแบบฐานข้อมูล โดยใช้หลักการออกแบบฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์ซึ่งได้ใช้วิธีการออกแบบด้วย ER - Diagram แล้วนำตารางที่ได้มา Normalization ตารางจนได้ตารางที่เป็น 5NF

6.1.1 ออกแบบ ER - Diagram

รูปที่ 6-1 ER - Diagram ที่ได้ออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.1.2 Normalization ได้ตารางที่เป็น 5NF

ชื่อตาราง PLAN_ACCOUNT

แอตทริบิวต์	คีย์	คำอธิบาย
ID_ACCOUNT	PK.	รหัสบัญชี
NAME_ACCOUNT		ชื่อบัญชี
NAME_ACCOUNT2		ชื่อบัญชี ชื่อที่ 2 (มีหรือไม่มีก็ได้)
TYPE_ACCOUNT		ประเภทบัญชี บอกถึงว่าเป็น บัญชีย่อย หรือ บัญชีคุม
GROUP_ACCOUNT		หมวดบัญชี ว่าอยู่ที่หมวดใด เช่น สินทรัพย์
LEVEL_ACCOUNT		ระดับบัญชี จะบอกถึงว่าอยู่ที่ระดับใด

ชื่อตาราง COMPANY

แอตทริบิวต์	คีย์	คำอธิบาย
COMPANY_ID	PK.	รหัสบริษัท
COMPANY_NAME_TH		ชื่อบริษัท (ภาษาไทย)
ADDRESS_TH		ที่อยู่บริษัท (ภาษาไทย)
COMPANY_NAME_ENG		ชื่อบริษัท (ภาษาอังกฤษ)
ADDRESS_ENG		ที่อยู่บริษัท (ภาษาอังกฤษ)
TEL_NO		หมายเลขโทรศัพท์
FAX_NO		หมายเลขโทรสาร
START_DATE		วันเริ่มต้นบัญชี
START_OLD_ACCOUNT		วันที่เริ่มต้น ใช้บัญชีครั้งแรก
TAX_ID		หมายเลขผู้เสียภาษี
TAX_TYPE		ประเภทภาษี

ชื่อตาราง BOOK

แอตทริบิวต์	คีย์	คำอธิบาย
BOOK_CODE	PK.	รหัสสมุดบันทึกรายวัน
BOOK_NAME_TH		ชื่อสมุดบันทึกรายวัน (ภาษาไทย)
BOOK_NAME_ENG		ชื่อสมุดบันทึกรายวัน (ภาษาอังกฤษ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อตาราง SUB

แอตทริบิวต์	คีย์	คำอธิบาย
SUB_ID	PK.	รหัสแผนก
COMPANY_ID	FK.	รหัสบริษัท
SUB_NAME_TH		ชื่อแผนก (ภาษาไทย)
ADDRESS_TH		ที่อยู่แผนก (ภาษาไทย)
SUB_NAME_ENG		ชื่อแผนก (ภาษาอังกฤษ)
ADDRESS_ENG		ชื่อแผนก (ภาษาอังกฤษ)
TEL_NO		หมายเลขโทรศัพท์
FAX_NO		หมายเลขโทรสาร

ชื่อตาราง VOUCHER

แอตทริบิวต์	คีย์	คำอธิบาย
VOUCHER_ID	PK.	รหัสบิล
SUB_ID	FK.	รหัสแผนก
BOOK_CODE	FK.	รหัสสมุดบันทึกรายวัน
VOUCHER_DATE		วันที่ลงบันทึกข้อมูลบิล
POSTED		ตรวจสอบข้อมูลแล้ว
PERMITER		ผู้อนุมัติ
VOUCHER_TYPE		สถานะของบิล
VOUCHER_DETAIL		คำอธิบาย

ชื่อตาราง VOUCHER_ITEM

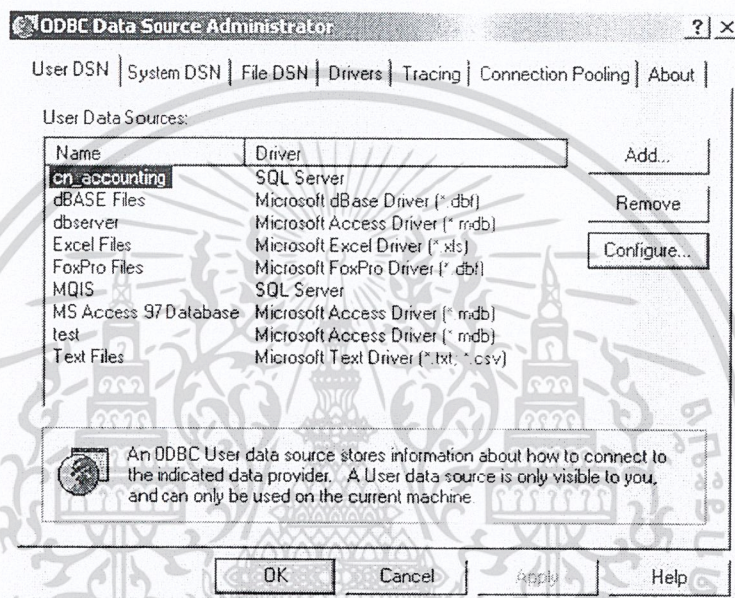
แอตทริบิวต์	คีย์	คำอธิบาย
ITEM_ID	FK.	รายการที่
VOUCHER_ID	FK.	รหัสบิล
ID_ACCOUNT	FK.	รหัสบัญชี
VALUE_DEBIT		จำนวนเงินเดบิต
VALUE_CREDIT		จำนวนเงินเครดิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2 การพัฒนาโปรแกรมระบบบัญชี

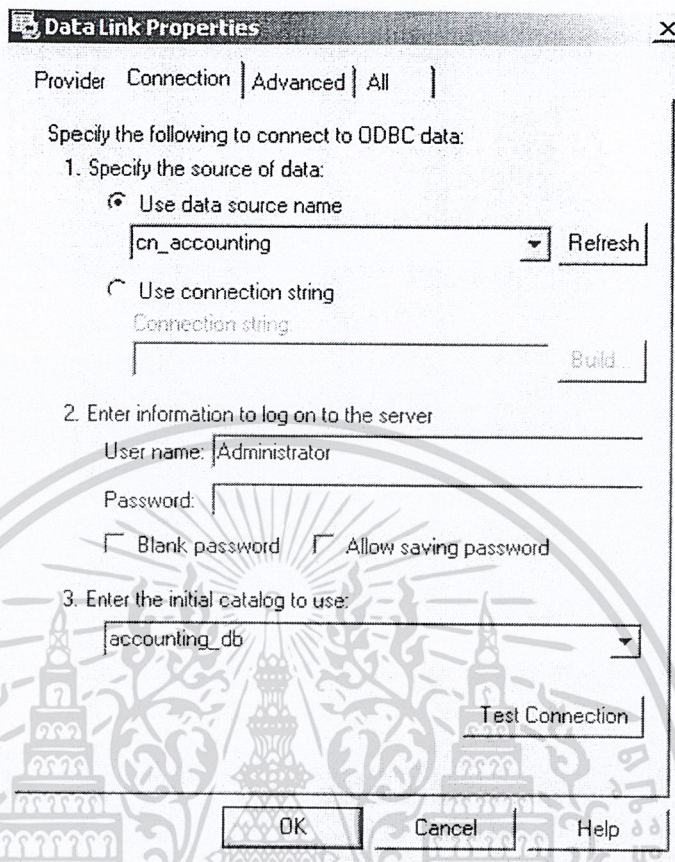
6.2.1 โปรแกรมติดต่อกับฐานข้อมูล

เขียนโปรแกรมติดต่อกับฐานข้อมูลที่ได้ออกแบบไว้ ซึ่งโปรแกรมที่ใช้พัฒนาเป็นโปรแกรม Visual Basic 6.0 โดยการติดต่อกับฐานข้อมูลนั้นจะใช้วิธีติดต่อผ่าน ODBC ซึ่งใช้ Data Sources ชื่อ cn_accounting ที่ได้สร้างขึ้นในการติดต่อกับ ฐานข้อมูล ดังรูป

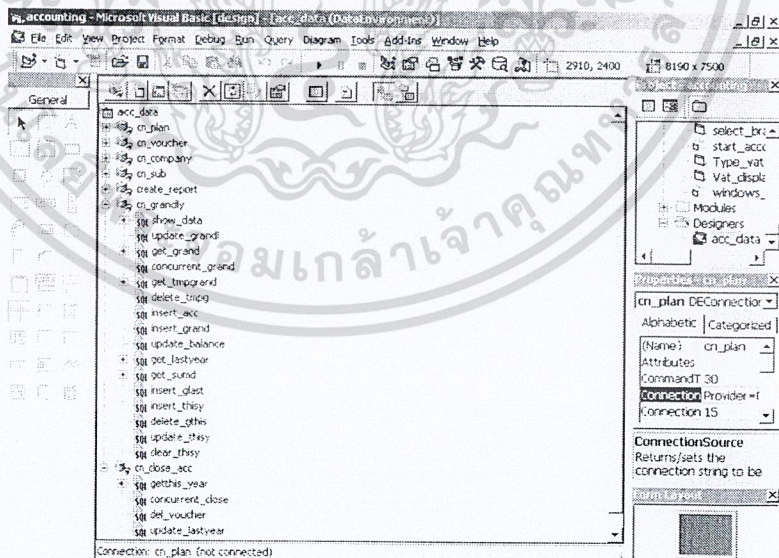

รูปที่ 6-2 Data Sources ที่สร้างขึ้นเพื่อติดต่อกับฐานข้อมูล

จากนั้นในโปรแกรม วิซวลเบสิก (Visual Basic) ใช้ คำดำเนินไวรอนเมนต์ (Data Environment) ในการติดต่อกับฐานข้อมูลโดยเลือกไปที่ Microsoft OLE DB Provider for ODBC Provider กด Next แล้วเลือกไปที่ คำคำซอร์สที่ชื่อ cn_accounting แล้วเลือก ฐานข้อมูลชื่อ accounting_db ดังรูปที่ 6-3

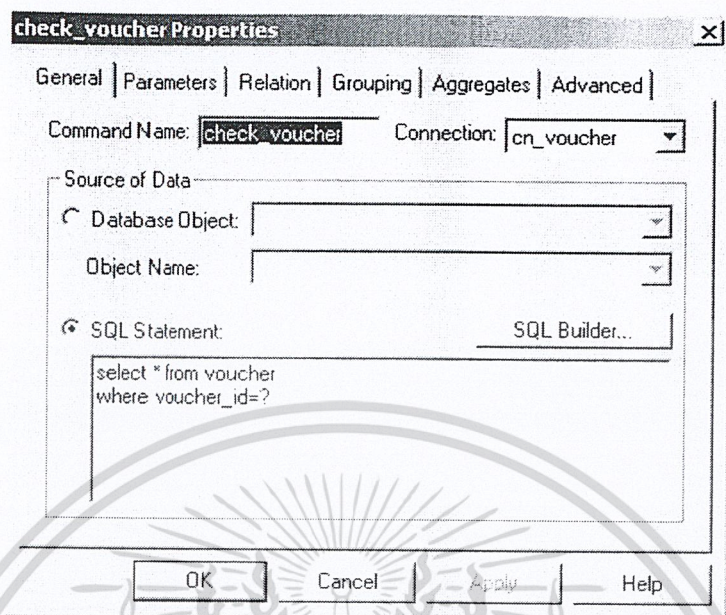

รูปที่ 6-3 แสดงการ Set Property ของ Connection ใน Data Environment

รูปที่ 6-4 แสดง Data Environment และ Connection ต่าง ๆ ที่สร้างไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

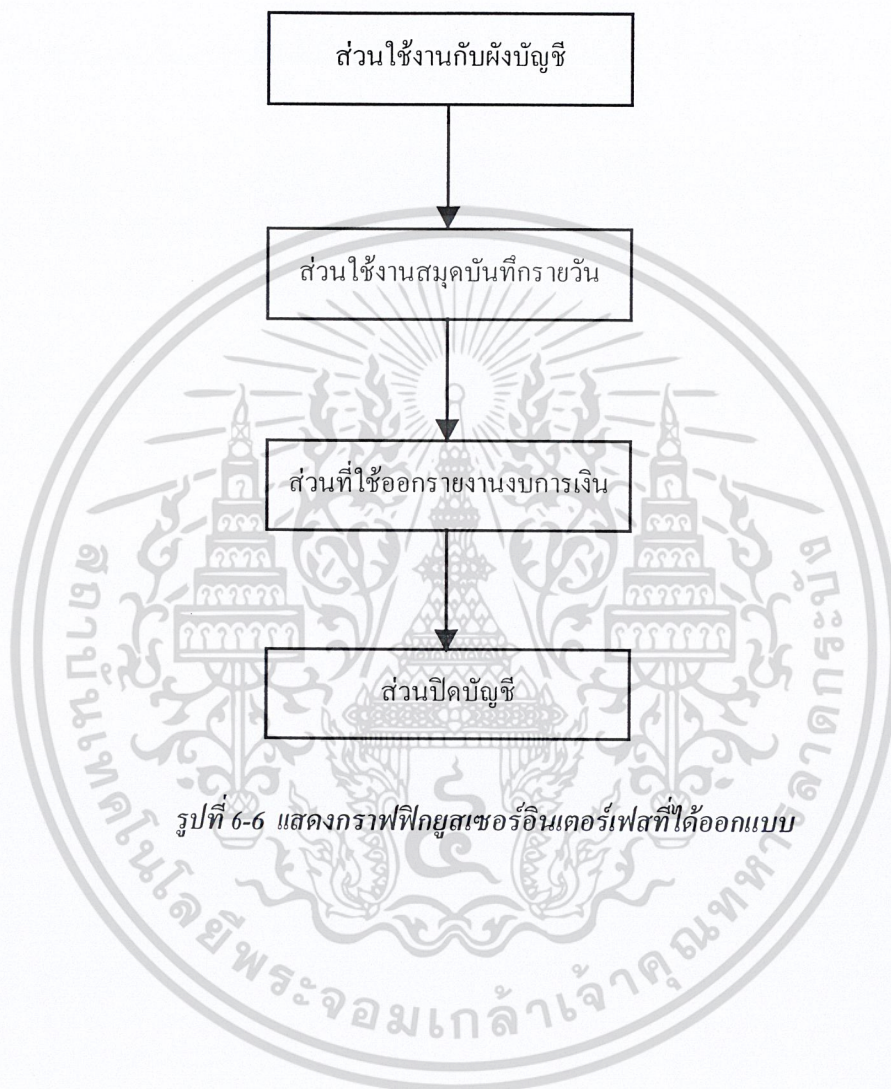
รูปที่ 6-5 แสดงการใส่คำสั่ง SQL ใน Command

การส่งคำสั่ง SQL เพื่อทำงานกับฐานข้อมูลนั้นจะต้องใช้ Command SQL เพื่อทำงานซึ่งจะต้องเพิ่ม Command ใน Connection นั้น ๆ แล้วเลือก Property เพื่อใส่คำสั่ง SQL ที่ต้องการลงไป ใน Command นั้น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2.2 ออกแบบกราฟฟิเกอูสเซอร์อินเตอร์เฟส

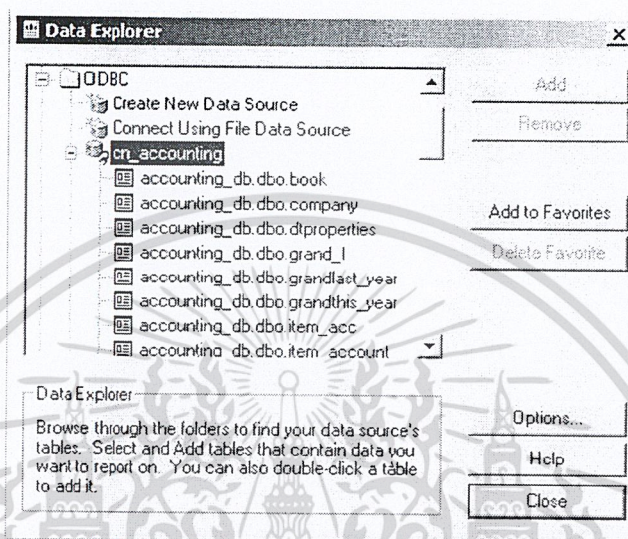
ใช้โปรแกรม Visual Basic ในการออกแบบกราฟฟิเกอูสเซอร์อินเตอร์เฟสซึ่งประกอบไปด้วย 4 ส่วนด้วยกัน ดังรูปที่ 6-6

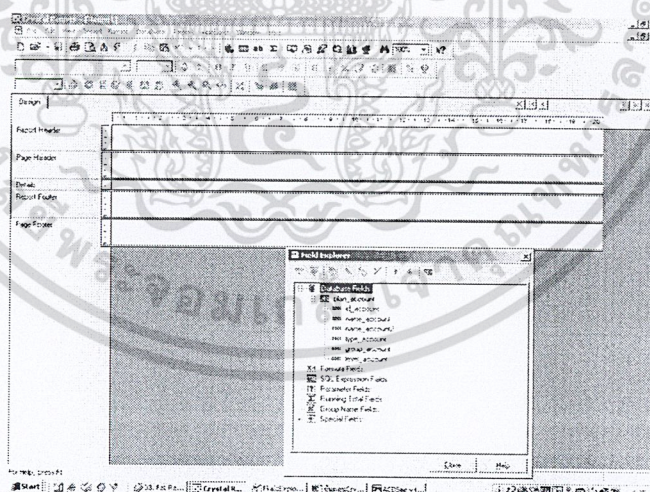
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2.3 ออกแบบรายงานงบการเงิน

ใช้โปรแกรม Crystal Report ในการออกแบบรายงานงบการเงินต่าง ๆ โดยใช้โปรแกรมจะติดต่อกับฐานข้อมูลเพื่อนำข้อมูลมาออกรายงานงบการเงิน ซึ่งจะติดต่อกับฐานข้อมูลโดย ODBC ใช้ Data Sources ชื่อ cn_accounting เช่นเดียวกับที่ในโปรแกรม Visual Basic ใช้

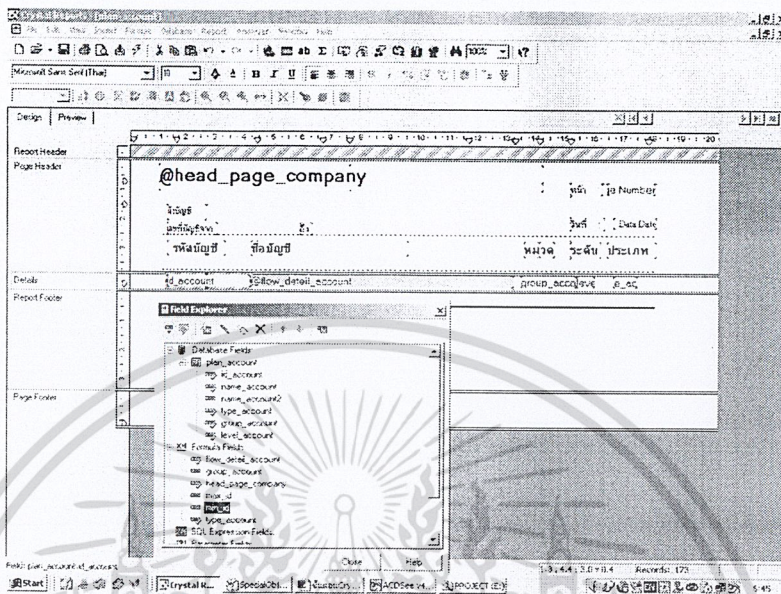
รูปที่ 6-7 แสดงส่วนที่ติดต่อกับฐานข้อมูล

รูปที่ 6-8 แสดงหน้าจอแท็บ Design พร้อมกับหน้าต่าง Field Explorer

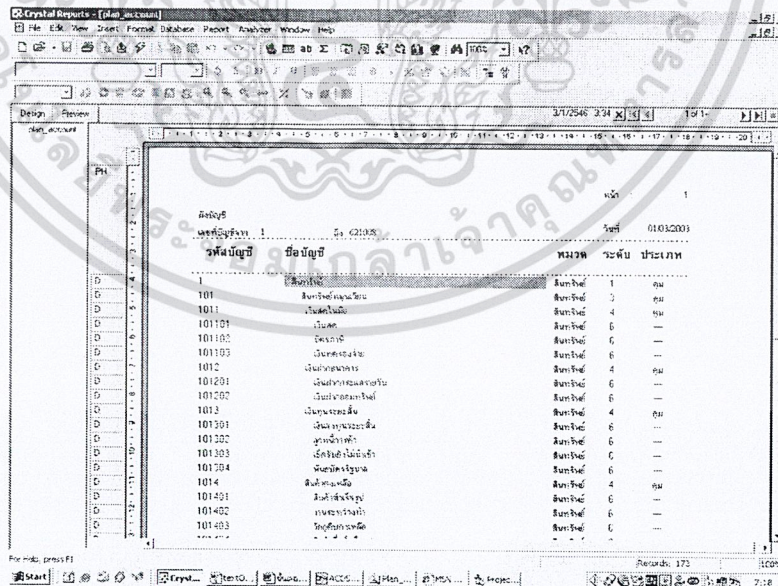
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทำการเลือก Field ของตาราง ใน Database Field ในส่วนหน้าจอ Field Explorer เพื่อที่จะทำการแสดงหน้าในส่วนของรายงานที่จะทำการแสดงโดยนำไปวางในส่วนของการรายละเอียด

รูปที่ 6-9 แสดงการเพิ่ม Field ของตาราง ลงในส่วนของการรายงาน

เมื่อทำการออกแบบเรียบร้อยแล้วสามารถทำการดูตัวอย่างของการออกแบบรายงานได้โดยการคลิกที่ปุ่ม "Preview" ที่ทูลบาร์ เพื่อดูตัวอย่างของการออกแบบรายงานว่าเรียบร้อยแล้วหรือยัง

รูปที่ 6-10 แสดงรายงานที่ออกแบบเรียบร้อยแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างรายงาน

วันที่: 1
 วันที่พิมพ์: 5/ 2/2006
 วันที่: 03/10/2003

รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	หมวด	ระดับ	ประเภท
1	บัญชี	1	งบ	
101	สินทรัพย์ถาวร	สินทรัพย์	2	งบ
10101	ที่ดิน	สินทรัพย์	4	งบ
10102	สิ่งปลูกสร้าง	สินทรัพย์	5	---
10103	ยานพาหนะ	สินทรัพย์	6	---
10104	เครื่องจักร	สินทรัพย์	4	งบ
10105	เครื่องมือและอุปกรณ์	สินทรัพย์	6	---
10106	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10107	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10108	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10109	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10110	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10111	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10112	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10113	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10114	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10115	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10116	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10117	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10118	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10119	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10120	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10121	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10122	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10123	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10124	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10125	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10126	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10127	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10128	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10129	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10130	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10131	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10132	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10133	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10134	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10135	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10136	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10137	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10138	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10139	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10140	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10141	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10142	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10143	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10144	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10145	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10146	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10147	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10148	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10149	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10150	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10151	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---
10152	สิทธิบัตร	สินทรัพย์	6	---

รูปที่ 6-11 แสดงรายงานที่เรียกโดย Visual Basic

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 7

ผลการทดลองการใช้งานโปรแกรม ระบบบัญชี

7.1 ขั้นตอนการดำเนินการดำเนินงาน

- รวบรวมข้อมูล, ความต้องการต่างๆ, และศึกษาทฤษฎีบัญชี ที่จำเป็นต้องใช้ในระบบบัญชี
- ทำการติดตั้งโปรแกรม วิชาการเบสิก เวอร์ชัน 6 (Visual Basic 6), Microsoft SQL Server 2000 และ Crystal Report 8.5
- เซต ODBC เพื่อติดต่อกับฐานข้อมูล ตามหัวข้อ 6.2.1 ในบทที่ 6
- ทำการออกแบบฐานข้อมูลให้ สอดคล้องกับข้อมูลและความต้องการของ ระบบบัญชี
- ทดสอบระบบทั้งหมดเพื่อหาข้อบกพร่องและทำการปรับปรุง

7.2 การใช้งานโปรแกรม ระบบบัญชี

ทำการติดตั้งโปรแกรม โดยโปรแกรมจะกำหนดพาธให้โดยอัตโนมัติ ไว้ในไดเรกทอรี C:\ หลังจากติดตั้งโปรแกรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว เมื่อรัน โปรแกรมขึ้นจะปรากฏหน้าต่างดังรูปต่อไปนี้

รูปที่ 7-1 หน้าแรกของโปรแกรม

เป็นหน้าแรกของโปรแกรมซึ่งเป็นหน้าหลักที่ใช้งาน และใช้เปิดไปยังส่วนอื่น ๆ ของโปรแกรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.3.2 แก้ไขข้อมูลบริษัท ทำตามข้อ 7.3.1 แต่ให้เลือกแท็บ "แก้ไข"

๒. แก้ไขข้อมูลบริษัทเพิกการ

รายชื่อ

รายละเอียด	แก้ไข	สร้างใหม่
รหัสบริษัท	K6399	
ชื่อภาษาไทย	Diablo Game Center	
ที่อยู่ภาษาไทย	กรุงเทพฯ	
ชื่อภาษาอังกฤษ		
ที่อยู่ภาษาอังกฤษ		
โทรศัพท์	02-7390258	
โทรสาร		
วันเริ่มระบบบัญชี	01/01	
วันที่เริ่มใช้ระบบ	18/11/2545	
เลขประจำตัวผู้เสียภาษี	1150-1112	
ประเภทภาษี	5	
ภาษียกเว้น/รวมใน	☐ ภาษียกเว้น ☒ รวมใน	

บันทึกข้อมูล | ยกเลิกข้อมูล

รูปที่ 7-3 แสดงรายละเอียดการแก้ไขข้อมูลบริษัท

เมื่อเลือกบริษัทแล้วเลือกแก้ไขจะมาที่หน้านี้ ซึ่งจะมีในส่วนของบริษัทที่ไม่อนุญาตให้แก้ไขได้ เนื่องจากที่ออกแบบไว้จะนำรหัสบริษัทมาเป็นตัวเชื่อมระหว่างข้อมูลต่างๆ เช่น แผนกต่าง ๆ เป็นต้น ในส่วนอื่นจะสามารถเข้าไปแก้ไขข้อมูลต่างๆ ได้ แล้วเลือกบันทึกการเพื่อบันทึกสิ่งที่แก้ไขลงฐานข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.3.3 เพิ่มเติมข้อมูลบริษัทใหม่ ทำตามข้อ 7.3.1 แต่เลือกแท็บที่ “สร้างใหม่”

รูปที่ 7-4 แสดงรายละเอียดการเพิ่มข้อมูลบริษัทใหม่

ในการใช้งานครั้งแรกนั้นจะต้องเข้ามาที่หน้านี้เพื่อเพิ่มชื่อและข้อมูลต่างๆ ของบริษัทเข้าไปในฐานข้อมูลก่อน จึงสามารถเข้าไปเพิ่มข้อมูลแผนกได้ โดยหน้านี้จะสามารถเข้ามาได้เฉพาะตอนเริ่มต้นใช้งานซึ่งยังไม่ข้อมูลบริษัทในฐานข้อมูลเท่านั้น เนื่องจาก ได้ออกแบบไว้ให้สามารถมีได้เพียงบริษัทเดียวเท่านั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.3.5 แก้ไขข้อมูลแผนกของบริษัท ทำตามข้อ 7.3.4 แล้วเลื่อนแท็บมาที่ "แก้ไข"

แก้ไขข้อมูลแผนก

รายละเอียด	แก้ไข	สร้างใหม่
แก้ไขแผนก		
รหัสแผนก	001	
ชื่อภาษาไทย	กองเงิน	
ที่อยู่ภาษาไทย	ถนน	
ชื่อภาษาอังกฤษ		
ที่อยู่ภาษาอังกฤษ		
โทรศัพท์	02-546435	
โทรสาร		

บันทึกการแก้ไข

ยกเลิกการแก้ไข

รูปที่ 7-6 แสดงรายละเอียดในส่วนของการแก้ไขข้อมูลแผนก

ในส่วนนี้เมื่อเลือกแผนกที่จะทำการแก้ไขแล้วจะเข้ามาที่หน้านี้ ซึ่งจะพบว่าสามารถแก้ไขข้อมูลแผนกได้เกือบทุกอย่างยกเว้นรหัสแผนกที่ไม่ให้แก้ไข เพราะ ได้ออกแบบให้ใช้รหัสแผนกในการแบ่งข้อมูลต่าง ๆ ที่ป้อนเข้าไป ทั้งนี้การแก้รหัสแผนกอาจทำให้ข้อมูลโดยรวมเกิดความเสียหายได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.3.6 เพิ่มเติมข้อมูลแผนกใหม่ของบริษัท ทำตามข้อ 7.3.4 แล้วเลื่อนแท็บมาที่ “สร้างใหม่”

เพิ่มข้อมูลแผนกใหม่

- | ๒ | x |

รายละเอียด	แก้ไข	สร้างใหม่
สร้างแผนก		
รหัสแผนก		
ชื่อภาษาไทย		
ชื่อภาษาไทย		
ชื่อภาษาอังกฤษ		
ชื่อภาษาอังกฤษ		
โครงสร้าง โครงสร้าง		
		บันทึกรายการ
		ยกเลิกรายการ

รูปที่ 7-7 แสดงรายละเอียดในส่วนของการเพิ่มแผนกใหม่

เป็นส่วนที่ใช้ในการเพิ่มข้อมูลแผนกใหม่เข้าไปในฐานข้อมูล โดยจะป้อนรายละเอียดต่างๆ ของแผนกที่ต้องการเพิ่มเข้าไปเพื่อบันทึกลงฐานข้อมูล เพื่อไว้ใช้ในการเรียกใช้งานของโปรแกรมในส่วนอื่นๆ ต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.3.7 รายละเอียดข้อมูลผังบัญชี คลิกรูป ข้อมูลเริ่มต้นระบบบัญชี แล้วเลือกที่ “แก้ไขผังบัญชี”

ข้อมูลผังบัญชี

รายละเอียด		แก้ไข	สร้างใหม่
ผังบัญชี			
รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	ประเภทบัญชี ▲	
▶ 1	สินทรัพย์	G	
101	สินทรัพย์หมุนเวียน	G	
1011	เงินสดในมือ	G	
101101	เงินสด	D	
101102	บัตรหมาย	D	
101103	เงินทดรองจ่าย	D	
1012	เงินฝากธนาคาร	G	
101201	เงินฝากกระแสรายวัน	D	
101202	เงินฝากออมทรัพย์	D	
1013	เงินทุนระยะสั้น	G	
101301	เงินลงทุนระยะสั้น	D	
101302	ลูกหนี้การค้า	D	
101303	เช็ครับยังไม่เข้า	D	
101304	เงินรอตัดรายการ	D	

รูปที่ 7-8 แสดงรายการข้อมูลรหัสบัญชีต่างๆ ที่มีอยู่ในผังบัญชี

เป็นส่วนที่แสดงข้อมูลต่างๆ ในผังบัญชีว่ามีรหัสบัญชีอะไรไว้บ้าง โดยจะแสดง รหัสบัญชี ชื่อบัญชี และประเภทบัญชี เพื่อใช้ในการเลือกเข้าไปแก้ไขข้อมูลต่างๆ ของผังบัญชีได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.3.8 แก้ไขข้อมูลผังบัญชี ทำตามข้อ 7.3.7 แล้วเลื่อนแท็บไปที่ "แก้ไข"

รูปที่ 7-9 แสดงส่วนของการแก้ไขข้อมูลผังบัญชี

เป็นส่วนที่ไว้ใช้เพื่อแก้ไขข้อมูลของผังบัญชี ซึ่งจะเลือกเข้ามาแก้ไขได้ที่รหัสบัญชี ซึ่งรหัสบัญชีเลือกในหน้ารายละเอียด เพื่อเข้ามาแก้ไขข้อมูลในหน้านี้ได้ โดยจะสามารถเข้าไปแก้ไขข้อมูลได้ทั้งหมดยกเว้นรหัสบัญชีจะไม่ให้แก้ เนื่องจากอาจส่งผลกระทบต่อโปรแกรมซึ่งต้องต้องใช้รหัสบัญชีในการอ้างอิงข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.3.9 เพิ่มข้อมูลผังบัญชีใหม่ ทำตามข้อ 7.3.7 แล้วเลื่อนแท็บไปที่ "สร้างใหม่"

ข้อมูลผังบัญชี

รายละเอียด	แก้ไข	สร้างใหม่
เพิ่มเติมข้อมูลผังบัญชี		
รหัสบัญชี	<input type="text"/>	
ชื่อบัญชี	<input type="text"/>	
ชื่อบัญชี (ที่2)	<input type="text"/>	
อยู่ในหมวดบัญชีโดยลงระบบ	☒ สินทรัพย์ ☐ ทหนี้สิน ☐ ทุน ☐ รายได้ ☐ ค่าใช้จ่าย ☐ กระทบการผลิต	
ชนิดของบัญชี	☒ กลุ่มบัญชี ☐ บัญชีย่อย	
บันทึกรายการ		ยกเลิกรายการ

รูปที่ 7-10 แสดงการเพิ่มข้อมูลใหม่เข้าผังบัญชี

เป็นส่วนที่ทำหน้าที่ในการเพิ่มข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ ของรหัสบัญชีใหม่นั้นเข้าไปในผังบัญชี ซึ่งจะสามารถเพิ่มข้อมูลเข้าไปใหม่ได้ แต่มีข้อจำกัดที่จะไม่ยอมให้มีรหัสใหม่ไปซ้ำกับกับรหัสบัญชีที่มีอยู่เดิมในฐานข้อมูลได้ เนื่องจากจะทำให้การทำงานโดยใช้ผังบัญชีผิดพลาดได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.3.10 ยอดยกมา คลิกที่ปุ่ม ข้อมูลเริ่มต้นระบบบัญชี แล้วเลือกที่ “ยอดยกมา”

Accounting (Module GL) - [ปิดขอลงยกมา] | 1/1/25 |

ข้อมูลเริ่มต้นระบบบัญชี ลงสมุดรายวัน วิเคราะห์งบการเงิน รายงานระบบบัญชี

ป้อนยอดยกมา

รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	จำนวนเงินเดบิต	จำนวนเงินเครดิต
101101	เงินสด	450000	
101102	บัตรภาษี		
101103	เงินฝากออมทรัพย์		
101201	เงินฝากกระแสรายวัน		
101202	เงินฝากออมทรัพย์		
101301	เงินลงทุนระยะสั้น		
101302	ลูกหนี้การค้า	45000	
101303	เช็ครับยังไม่เข้า		
101304	พันธบัตรรัฐบาล		
101401	สินค้าสำเร็จรูป		
101402	งานระหว่างทำ		
101403	วัสดุคงคลัง		
101404	สินค้าคงคลังสำเร็จรูป		
101405	วัสดุสิ้นเปลือง		
101406	วัสดุประเภทคงคลัง		
101407	วัสดุประเภทคงคลัง		
101408	วัสดุสิ้นเปลือง		
101501	ภาษีซื้อ		
101502	ภาษีซื้อยังไม่ถึงกำหนด		
101503	ภาษีซื้อสรรพากร		
101504	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ณ ที่จ่าย		

บันทึกจบการลง | ยกเลิกการลง

รูปที่ 7-11 แสดงส่วนของการป้อนยอดยกมา

เป็นส่วนใหญ่ใช้ในการป้อนยอดยกมาในตอนเริ่มบัญชี ซึ่งในตอนเริ่มต้นบัญชีจะต้องมีการป้อนข้อมูลยอดยกมาเสียก่อนเพื่อใช้ในการนำไปคำนวณ Report งบการเงินต่างๆ ในรอบบัญชีถัดไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.3.11 สมุดรายวัน คลิกรูปเล่ม สมุดรายวัน แล้วเลือกที่ "รายวันทั่วไป"

Accounting (Module GL) - [สมุดรายวันทั่วไป]

ข้อมูลเริ่มต้นแบบบัญชี ลงสมุดรายวัน วัตถุประสงค์การเงิน รายละเอียดบัญชี

รายละเอียด   แก้ไข   สร้างใหม่

ประเภท: การเงิน   แสดงรายการในสมุดรายวันทั่วไปรวมแผนก

เลขที่ voucher	วันที่มีบัญชี	POSTED	TYPE	รายละเอียด
001	1	N	AD	ซื้อรถยนต์ราคา 250,000 บาท ในวันที่ 1 ม.ค. 2546
002	10	N	AD	ซื้อวัสดุสิ้นเปลือง ไร่บางแห่ง ฯ
003	24	N	AD	ซื้อเครื่องครัว เครื่องใช้
004	10	N	AD	ซื้อน้ำมันที่ความสะอาด เป็นเงินสด
005	12	N	AD	ซื้อสินค้าเงินสดที่ความสะอาด
006	15	N	AD	ขายสินค้า ตอนเย็นใช้ส่วนแล้ว
007	20	N	AD	เงินคืนค่าที่ความสะอาด
008	10	N	AD	จ่ายค่าไฟฟ้า
009	1	N	AD	ซื้อพันธบัตรรัฐบาล ดอกเบี้ย 10% ต่อปี
010	16	N	AD	เงินค่าเช่ารถบรรทุกที่สัญญาเช่าไป
011	1	N	AD	จ่ายค่าเบี้ยประกันภัย
012	31	N	AD	บันทึกค่าเสื่อมราคาตามกำหนด
013	31	N	AD	คิดค่ากึ่งหนี้เสียและสูญจากยอดลูกค้านี้ 2%
014	31	N	AD	บริษัทประกันสินค้าเบ็ดเสร็จไป
015	31	N	AD	ค่าไฟฟ้าที่จ่าย 1,500 บาท
016	31	N	AD	คิดดอกเบี้ยพันธบัตร
017	31	N	AD	บันทึกการขายใช้ของมีค่าจุ่มเงิน
018	31	N	AD	บริษัทประกันเบี้ยประกันที่จ่ายไป

ลบรายการ   ยกเลิกรายการ

รูปที่ 7-12 รายละเอียดสมุดรายวัน

เป็นส่วนที่ใช้ในการแสดงว่าในแผนกที่เลือกนั้นมีบิลอะไรอยู่บ้าง และในบิลแต่ละใบมีรายละเอียดอะไรบ้าง สมุดรายวันมีทั้งหมด 5 เล่ม ในที่นี้ขอคัดตัวอย่างมาเพียงเล่มเดียว คือ สมุดรายวันทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.3.12 แก้ไขสมุดรายวัน ทำตามข้อ 7.3.11 แล้วเลื่อนแท็บมาที่ "แก้ไข"

Accounting (Module GL) - [สมุดรายวันทั่วไป] - [1] [X]

ข้อมูลเริ่มต้นระบบบัญชี ลงสมุดรายวัน ในสถานะใบการเดิน รายการระบบบัญชี

รายละเอียด   แก้ไข   สร้างใหม่

แก้ไข

แผนก: วันที่ลงบัญชี: Type: CLOSE ADJUST

สมุด: Voucher No: ประเภท:

รูปแบบการ Post: ไม่ Post Post Post ว่าง = Post

รายละเอียด: ธีรกรรมลดราคา 250,000 บาท ในวันที่ 1 ม.ค. 2546

รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	จำนวนเงินเดบิต	จำนวนเงินเครดิต
1023011	รถยนต์	250000	
101101	เงินสด		250000
รวม		250000	250000

บันทึกรายการ   ยกเลิกรายการ

รูปที่ 7-13 ส่วนแก้ไขข้อมูลในบิลใบหนี้ ๆ

รูปแสดงหน้าจอ ในการแก้ไขข้อมูลต่าง ๆ ของบิลใบหนี้ ๆ ที่ถูกเลือกเพื่อที่จะทำการแก้ไข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.3.14 วิเคราะห์งบการเงิน คลินิกที่ปทุม วิเคราะห์งบการเงิน แล้วเลือกตามเมนูที่ต้องการ ขอยกตัวอย่าง “อัตราหมุนเวียนของลูกหนี้”

อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (Account Receivable Turnover)			
	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	จำนวนเงิน
ค่าขายเชื่อ			
ลูกหนี้การค้า			
ลูกหนี้สรรหาค่า			
ลูกหนี้กรรมกร			
ดับเบิ้ลคลิกที่ ช่องรหัสบัญชี			คำนวณ
			Clear
ระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บเงินจากลูกหนี้ =		วัน	ยกเลิกรายการ
อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ =		รอบ	บันทึกผลลัพธ์

// การวิเคราะห์ อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ //	
อัตราของอุตสาหกรรมซึ่งอยู่ประมาณ 20.5 รอบ	
1. ถ้าน้อยกว่า 20.5 แสดงว่า ธุรกิจสามารถเก็บเงินจากลูกค้าได้ช้ากว่าคู่แข่งรายอื่น	
2. ถ้ามากกว่า 20.5 แสดงว่า ธุรกิจสามารถเก็บเงินจากลูกค้าได้เร็วกว่าคู่แข่งรายอื่น	
ส่วน ระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บเงินจากลูกหนี้ นั้น สมมติได้ 14.4 วัน หมายความว่า ภายใน 1 ปี (คิด 360 วัน) ธุรกิจสามารถเก็บเงินจากลูกค้าได้ทุกๆ 14.4 วัน	

รูปที่ 7-15 ก. แสดงรายการวิเคราะห์งบการเงิน

รายการวิเคราะห์งบการเงิน จะมีทั้งหมด 10 ฟังก์ชัน ซึ่งในที่นี้ขอยกมาแสดงตัวอย่างเพียง ฟังก์ชันเดียวเท่านั้น คือฟังก์ชัน อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ ซึ่งจะให้อ่านค่าต่างๆเข้าไปเองหรือจะด้วยวิธีการดับเบิ้ลคลิก ก็ได้ ดังจะแสดงในตัวอย่างต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (Account Receivable Turnover)

	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	จำนวนเงิน
ค่าขายเชื่อ			
ลูกหนี้การค้า			
ลูกหนี้สรรหากร			
ลูกหนี้กรมการ			
	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	ชนิดบัญชี
	4	รายได้	G
ด	411	รายได้การขาย	G
	41101	ขายสด	D
	41102	ขายเชื่อ	D
	412	รายได้จากการบริการ	G
ระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บเงิน	41201	รายได้จากการบริการทั่วไป	D
อัตราการหมุนเวียน	41202	รายได้จากการรับจ้าง	D
	413	รายได้อื่นๆ(กลุ่ม)	G
	41301	ภาษีลดหย่อนจากการส่งออก	D
	41302	ส่วนลดรับ	D
	41303	ตลกเบียร์รับ	D
	41304	กำไรขาดทุนจากการบริการ	D
1. ถ้าน้อย	41305	กำไรจากการขายสินทรัพย์	D
2. ถ้ามาก	41306	รายได้ลิ้น	D
ส่วน ระยะ			
ภายใน 1			

ค้ำหวณ
Clear
ยกเลิกรายการ
บันทึกผลลัพธ์
รายอื่น
รายอื่น
ถามว่า

ดัดแปลงคลิกที่ รหัสบัญชี ยกเลิก

รูปที่ 7-15 ข. แสดงการเลือกค่าต่างโดยการ ดับเบิ้ลคลิก

เมื่อดับเบิ้ลคลิกที่ช่อง รหัสบัญชี แล้วโปรแกรมจะไปดึงค่าที่อยู่ใน ตารางฐานข้อมูลออกมาให้
โดยอัตโนมัติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.3.15 รายงานบัญชีแยกประเภท คลิกรูป รายนาระบบบัญชี แล้วเลือกที่ "บัญชีย่อย"

16/3/2546

รหัสบัญชี 101101   ชื่อบัญชีเงินสด

วันที่เริ่มต้น 1/1/2546   ถึง 31/12/2546

วัน/เดือน/ปี	ชื่อแผนก	เลขที่บิล	รายการ
1 / 1 / 2546	-	XXXXXX	ยอดยกมา
1 / 1 / 2546	การเงิน	001	ซื้อรถยนต์ราคา 250,000 บาท ในวันที่ 1 ม.ค. 2546
10 / 1 / 2546	การเงิน	002	ซื้อวัสดุสิ้นเปลืองน้ำยาล้างจาน
24 / 2 / 2546	การเงิน	003	ซื้อเครื่องมือเครื่องใช้
15 / 4 / 2546	การเงิน	006	นายสะอ ค ดอนเงินใช้ส่วนตัว
20 / 5 / 2546	การเงิน	007	รับเงินค่าทำความสะอาด

รูปที่ 7-16 รายงานบัญชีแยกประเภท

แสดงรายละเอียดต่างๆ ของบัญชีย่อยแต่ละตัว ว่ามีรายละเอียดอะไรบ้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.3.16 รายงานงบดุล คลินิกที่ปทุม รายงานระบบบัญชี แล้วเลือกที่ "รายงานงบดุล"

Diablo Game Center		
งบดุล		
สิ้นสุด ณ วันที่ 16 มีนาคม 2548		
	บัญชีเงิน	บัญชีหนี้
สินทรัพย์		
สินทรัพย์หมุนเวียน		
เงินสด	228,400.00	450,000.00
ลูกหนี้/การค้า	53,000.00	45,000.00
พันธบัตรรัฐบาล	30,000.00	0.00
วัสดุสิ้นเปลือง	5,000.00	0.00
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(1,500.00)	0.00
ที่ดิน	200,000.00	200,000.00
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	100,000.00	100,000.00
เครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์	13,500.00	0.00
รถยนต์	250,000.00	0.00
ค่าเสื่อมราคาสะสม-รถยนต์	(24,500.00)	0.00
ลูกหนี้การค้า	1,000.00	0.00
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	13,750.00	0.00
รวมสินทรัพย์	868,560.00	795,000.00

รูปที่ 7-17 รายงานงบดุล

แสดงข้อมูลงบดุล ซึ่งจะแสดงในส่วนของคุณสมบัติแล้วมาเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบอยู่ในรายงานด้วย ข้อมูลที่เป็นเงินแล้วอยู่ใน ( ) แสดงว่าข้อมูลนั้นคิดลบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.3.17 งบกำไรขาดทุน คลิกรูป รายนางระบบบัญชี แล้วเลือกที่ "รายงานงบกำไรขาดทุน"

งบกำไรขาดทุน

Diablo Game Center
งบกำไรขาดทุน
สิ้นสุด ณ วันที่ 16 มีนาคม 2546

รายละเอียด	ปีปัจจุบัน	ปีที่แล้ว
รายได้ :		
ดอกเบี้ยรับ	1 000.00	0.00
รายได้เงิน	111 000.00	0.00
รวมรายได้	112 000.00	0.00
ค่าใช้จ่าย :		
ค่าไฟฟ้า	6 000.00	0.00
ค่าเช่าที่ระกันภัย	1,250.00	0.00
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	20,000.00	0.00
ค่าเสื่อมราคาจรถยนต์	24,500.00	0.00
ค่าน้ำประปา	1,590.00	0.00
รวมค่าใช้จ่าย	53,340.00	0.00
กำไร (ขาดทุน)	58,660.00	0.00

รูปที่ 7-18 รายงานกำไร - ขาดทุน

แสดงข้อมูลในรายงานงบกำไร - ขาดทุน ทั้งของปีปัจจุบันและปีที่แล้วเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบ และวิเคราะห์ห้บการเงินควบคู่กับรายงานงบดุล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 8

บทสรุปและวิจารณ์

8.1 บทสรุปและวิจารณ์

เนื่องจากระบบบัญชีแยกประเภทเป็นระบบที่มีรายละเอียดค่อนข้างมากและด้วยระยะเวลาที่จำกัด ทำให้ไม่สามารถออกแบบและพัฒนาโปรแกรมระบบบัญชีได้ทุกโมดูลที่มีอยู่ในระบบบัญชี จึงได้ทำการออกแบบและพัฒนาาระบบบัญชีแยกประเภทเพียงโมดูลเดียวก่อน ทั้งนี้เนื่องจากระบบบัญชีนั้นเป็นส่วนหนึ่งของระบบบัญชีแยกประเภทนั้นเป็นหัวใจของระบบทั้งหมด ซึ่งในการพัฒนาต่อมานั้น จะสามารถใช้ระบบบัญชีแยกประเภทที่ได้ออกแบบนี้ไปออกแบบโมดูลอื่นเพื่อพัฒนาโปรแกรมต่อไปได้ ซึ่งตลอดปีการศึกษาที่ผ่านมาได้ทำดังนี้

1. ออกแบบฐานข้อมูลเพื่อใช้งานกับระบบบัญชีแยกประเภท
2. ออกแบบและพัฒนาโปรแกรมในส่วนของการกราฟฟิเกอส์เซอร์อินเตอร์เฟส โดยใช้โปรแกรม Visual Basic 6.0
3. ออกแบบรายงานงบการเงินต่างๆ ที่มีในระบบบัญชีแยกประเภท

8.2 ปัญหาที่เกิดขึ้น

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรม Crystal Report มีน้อยโดยในส่วนของโปรแกรม Visual Basic 6.0 ที่ใช้ในการติดต่อกับตัวที่ออกรายงานซึ่งไม่มีคู่มือในการช่วยเขียนโปรแกรมจึงทำให้ถึงประสิทธิภาพการทำงานของตัวออกรายงานได้ไม่เต็มที่
2. ปัญหาในการให้ผู้ใช้งานสามารถทำการออกแบบรูปแบบของรายงานตามที่ต้องการนั้น โดยมีการนำ OCX ของ Crystal Report มาใช้ซึ่ง OCX ที่นำมาใช้นั้นไม่สามารถนำมาเรียกใช้งานได้เพราะติดปัญหาของตัว OCX ในตอนนำไปใช้งานซึ่งตัว OCX นี้จะทำการเรียก License ของตัว OCX ของโปรแกรม Crystal Report จึงไม่สามารถทำการนำไปใช้งานได้ในตอนออกแบบรายงาน

8.3 วิธีการแก้ปัญหา

1. ได้ทำการส่ง อีเมลล์ ติดต่อกับแผนกบริการลูกค้าของโปรแกรม Crystal Report เพื่อทำการขอคู่มือในการช่วยเขียนโปรแกรม เพื่อใช้เป็นคู่มือในการเขียนโปรแกรมติดต่อกับ OCX ของโปรแกรม Crystal Report ก็ได้รับคำแนะนำว่าให้ซื้อลิขสิทธิ์โปรแกรม Crystal Report จึงจะสามารถใช้งานในส่วนนี้ได้

2. ได้ทำการตั้งกระหู่ในส่วนของการนำ OCX ของโปรแกรม Crystal Report นำไปใช้งานที่มีปัญหาในส่วนของการเรียก License ของตัว OCX ของโปรแกรม Crystal Report ในเว็บต่างๆ แต่ไม่ได้รับคำตอบจากกระหู่ที่ได้ตั้งไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ได้ทำการหาโปรแกรมมาเพื่อทำการ Crack โปรแกรม Crystal Report เพื่อให้สามารถใช้งานในส่วนที่เป็นปัญหาได้ แต่ทว่าไม่สามารถหาโปรแกรมมา Crack ได้

8.4 แนวทางในการพัฒนา

1. สามารถนำฐานข้อมูลที่ได้ออกแบบสำหรับระบบบัญชีแยกประเภทไปออกแบบต่อ เพื่อใช้งานกับระบบบัญชีในส่วนของโมดูลอื่น ๆ ได้
2. สามารถใช้ระบบบัญชีแยกประเภทที่ได้ออกแบบและพัฒนานี้ ไปทำการออกแบบและพัฒนาโปรแกรมในส่วนอื่น ๆ ต่อไป

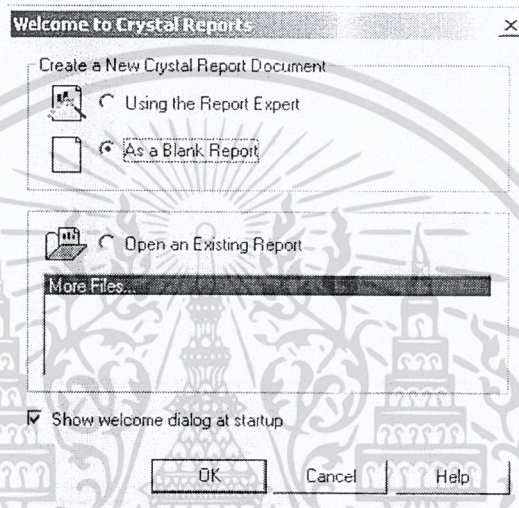

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก.

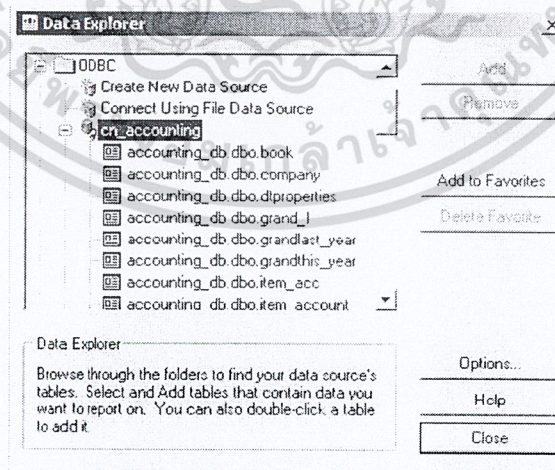
ขั้นตอนการสร้างรูปแบบรายงานใหม่

1. สร้างรายงานใหม่ ก็มีวิธีการสร้างอยู่ 2 ทางเลือก คือใช้ Blank Report หน้าต่าง Welcome หรือโดยเลือก File | New เลือกที่ปุ่มสร้างรายงานใหม่ที่ทูลบาร์มาตรฐานก็ได้เลือกการสร้าง Blank Report

รูปที่ ก-1 แสดงการเลือกรูปแบบรายงาน

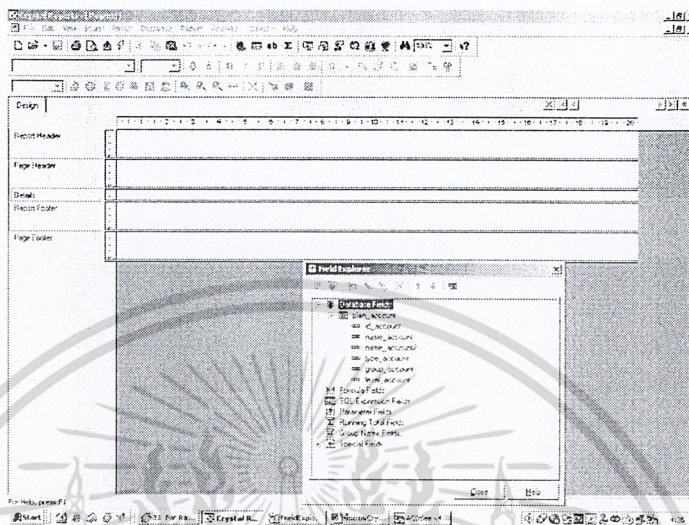
2. เมื่อสร้างรายงานใหม่จากนั้นกดปุ่ม OK แล้ว Data Explorer จะปรากฏขึ้น

รูปที่ ก-2 แสดงส่วนที่ติดต่อกับฐานข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เลือกโฟลเดอร์ฐานข้อมูลที่ต้องการ ติดต่อกับในที่นี่ทำการเลือกฐานข้อมูลชื่อ“cn_accounting” แล้วทำการเลือกตาราง “Plan_account” เมื่อตารางที่ต้องการเรียบร้อยแล้วทำการคลิกปุ่ม Add แล้วคลิกปุ่ม Close

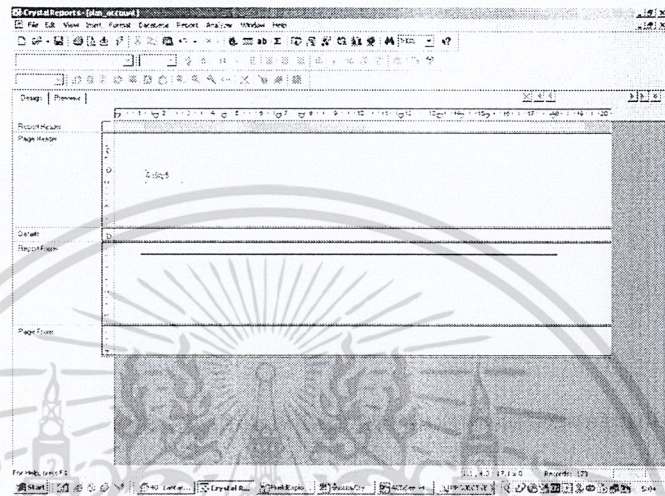
รูปที่ ก-3 แสดงหน้าจอแท็บ Design พร้อมกับหน้าต่าง Field Explorer

เริ่มการสร้างรายงาน โดยแดร็กฟิลด์จาก FieldExplorer มาครอบในรายงานตามตำแหน่งที่ต้องการ โดยในส่วนประกอบของรายงานจะประกอบด้วยคือ

ส่วนรายงาน	ตำแหน่งของส่วนรายงาน	สิ่งที่วางในส่วนรายงานนี้
Report Header	มีที่เดียวเท่านั้น ที่ส่วนแรกของรายงาน	หัวเรื่องรายงาน ชื่อความที่คุณต้องการให้แสดงเพียงครั้งเดียว ตอนเริ่มต้นของรายงาน
Page Header	มีที่ส่วนของทุกหน้า	ชื่อField วันที่พิมพ์รายงาน
Details	ทุกเรคอร์ดที่ดึงมาจากฐานข้อมูล	ฟิลด์ต่างๆไม่ว่าจะเป็น Database Field หรือ Formula Field ที่ต้องการแสดงผลในทุกเรคอร์ด
Report Footer	มีที่เดียวเท่านั้นที่ท้ายรายงาน	Grand Total แผนภูมิที่แสดงสรุปทั้งรายงาน
Page Footer	มีที่ส่วนท้ายของทุกหน้า	หมายเลขหน้า ชื่อรายงาน

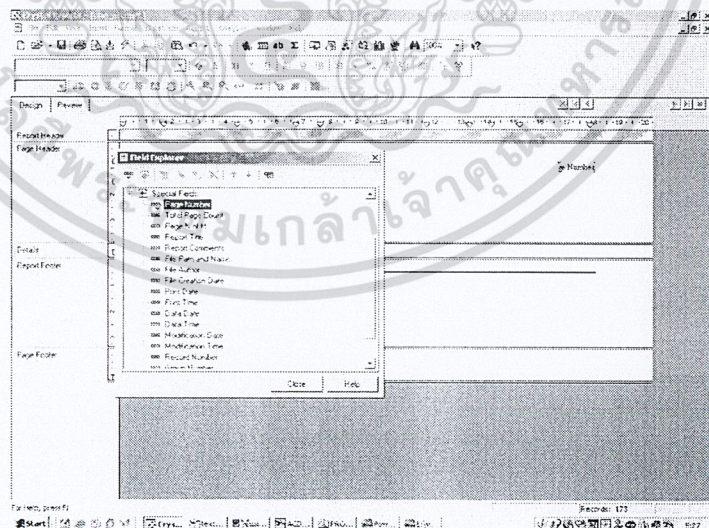
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ทำการเพิ่ม Text Object ลงในส่วนรายงานโดยเลือกที่เมนู Insert | Text Objects ที่ทุลบาร์มาตรฐาน จะเห็นว่า Text Object จะติดอยู่ที่เมาส์พอยน์เตอร์ ให้ลากเมาส์ไป ณ ตำแหน่งที่คุณต้องการวางจากนั้นก็ ทำการคลิกเมาส์ Text Object ที่ได้อยู่ในโหมดแก้ไข ในโหมดนี้คุณสามารถทำการแก้ไขข้อความใน Text Object ได้

รูปที่ ก-4 แสดงการเพิ่ม Text Object ลงในรายงาน

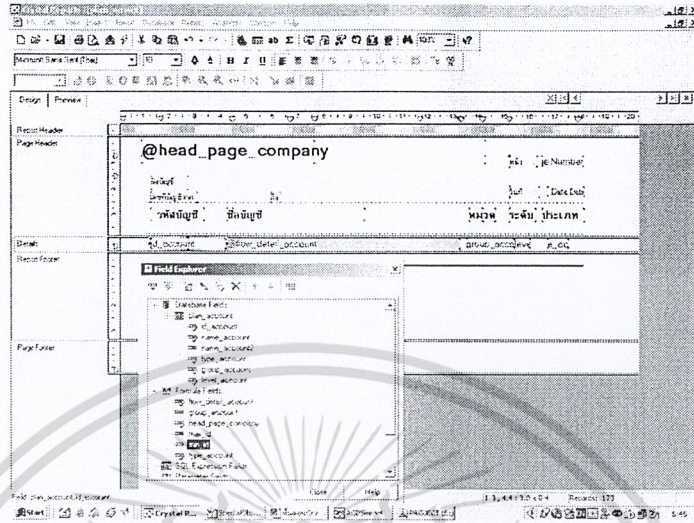
6. ทำการเลือก Page Number ใน Special Field ในส่วนหน้าจอ Field Explorer เพื่อที่จะทำการแสดงหน้าในส่วนของรายงานที่จะทำการแสดง โดยนำไปวางในส่วนของ Page Header

รูปที่ ก-5 แสดงการเพิ่ม Page Number ลงในส่วนของรายงาน

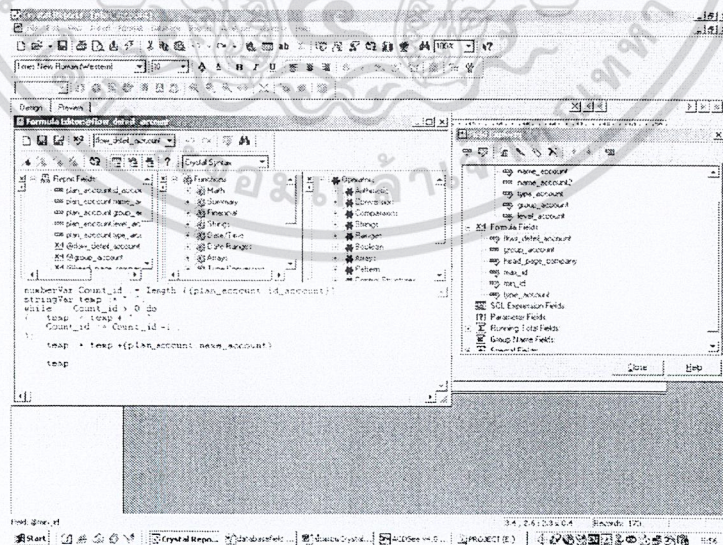
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ทำการเลือก Field ของตาราง ใน Database Field ในส่วนหน้าจอ Field Explorer เพื่อที่จะทำการแสดงหน้าในส่วนของรายงานที่จะทำการแสดงโดยนำไปวางในส่วนของการรายละเอียด

รูปที่ ก-6 แสดงการเพิ่ม Field ของตาราง ลงในส่วนของการรายงาน

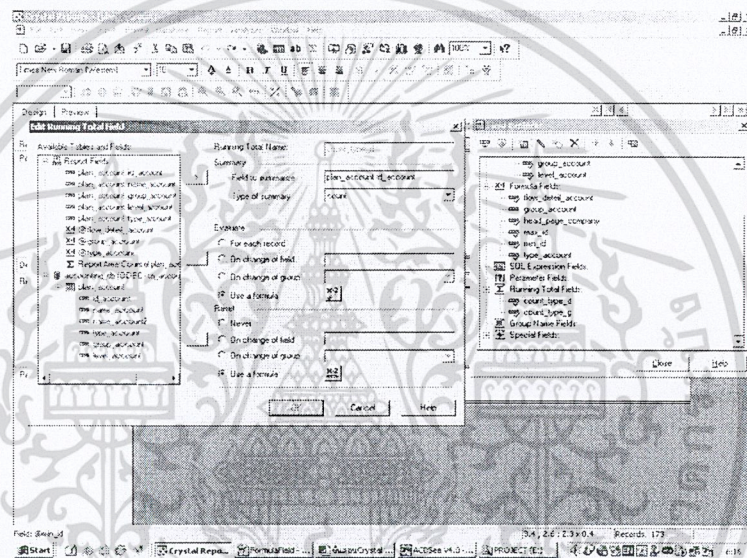
8. ทำการเลือก Field flow_detail_account ใน Formula Field ในส่วนหน้าจอ Field Explorer เพื่อที่จะทำการแสดงผลในส่วนของการรายงานที่จะทำการแสดง โดยนำไปวางในส่วนไหนก็ได้ของการรายงาน โดย Field นี้เป็น Field ที่สร้างขึ้นเอง โดยทำการคลิกที่ Formula Field แล้วก็ทำการเลือก “New” เพื่อสร้างตัวแปรใน Formula Field โดยสามารถทำการเขียนภาษา Formula Field ลงใน Formula Field Editor โดยเราจะสามารถทำการดึงข้อมูลจาก Field ต่างๆใน Field Explorer ได้ เมื่อนำไปใช้งานจะมีตัวอักษร “@” อยู่หน้าตัวแปรใน Field ที่เราต้องการไปวาง

รูปที่ ก-7 แสดงการเขียนภาษา Formula Field

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า เปรียบเทียบเท่านั้นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. ทำการเลือก Field “count_type_d” ใน Running Total Field ในส่วนหน้าจอ Field Explorer เพื่อที่จะทำการแสดงผลในส่วนของรายงานที่จะทำการแสดง โดยนำไปวางในส่วนไหนก็ได้ของรายงาน Field เหล่านี้เป็น Field ที่มีคุณสมบัติดังนี้ ทำการหาค่าสูงสุดของ Field ของตาราง ทำการหาค่าต่ำสุดของ Field ของตาราง หรือทำการหาผลรวมของ Field ของตาราง เป็นต้น โดย Field นี้เป็น Field ที่สร้างขึ้นเอง โดยทำการคลิกที่ Running Total Field แล้วก็ทำการเลือก “New” เพื่อสร้างตัวแปรใน Running Total Field สังเกตที่ปุ่มในรูปข้างล่างจะเป็นปุ่มสีแดงซึ่งปุ่มที่เห็นนี้จะเป็ปุ่มที่สามารถทำการเขียนโปรแกรมลงใน Field “count_type_d” ซึ่งสามารถสร้างเงื่อนไขในการหาค่าสูงสุดของ Field ของตาราง หาค่าต่ำสุดของ Field ของตาราง หรือหาผลรวมของ Field ของตาราง เมื่อนำไปใช้งานจะมีตัวอักษร”#”อยู่หน้าตัวแปรใน Field ที่เราต้องการไปวาง

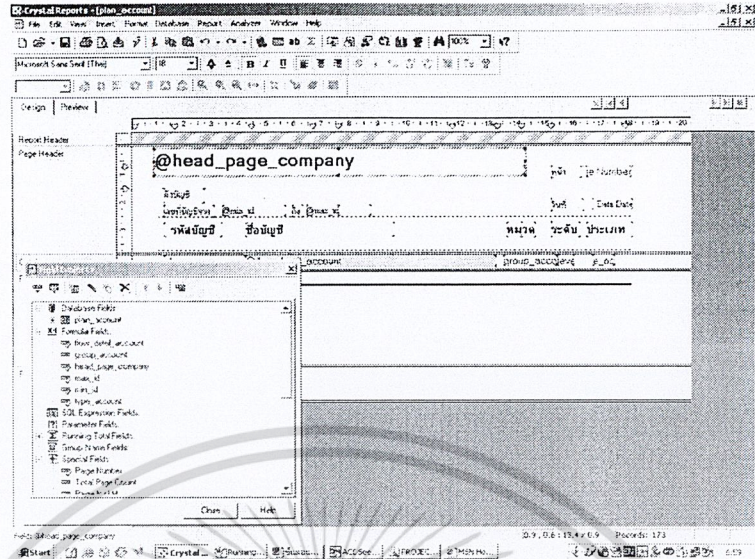

รูปที่ ก-8 แสดงการใช้ Running Total Field

10. ทำการเลือก Field ”ead_page_company” ใน Formula Field ส่วนหน้าจอ Field Explorer เพื่อที่จะทำการแสดงผลในส่วนของรายงานที่จะทำการแสดง โดยนำไปวางในส่วนไหนก็ได้ของรายงาน โดยในที่นี้ได้ทำการวางส่วนของ (Page Header Field(Page Header Field) เหล่านี้เป็น Field ที่มีคุณสมบัติที่เหมือน Text Object ทั่วไป แต่เราจะใช้ในส่วนการรับค่าที่ส่งจาก Visual Basic โดยมีตัวคำสั่งที่ใช้ในการติดต่อกับ Field ของคำสั่ง Visual Basic ดังนี้

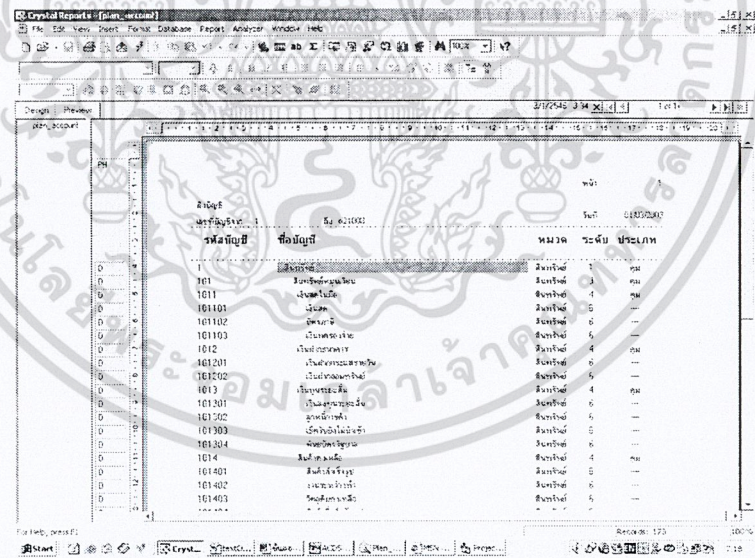
```
cry_report_project.Formula Fields(2) = "head_page_company=" & "" & name_company & ""
```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ ก-9 แสดงการใช้ Text Object เป็นตัวในการรับค่าจาก Visual Basic

11. เมื่อทำการออกแบบเรียบร้อยแล้วสามารถทำการดูตัวอย่างของการออกแบบรายงานได้โดยการคลิกที่ปุ่ม”Preview” ที่ทุลบาร์ เพื่อดูตัวอย่างของการออกแบบรายงานว่าเรียบร้อยแล้วหรือยัง

รูปที่ ก-10 แสดงรายงานที่ออกแบบเรียบร้อยแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

12. เมื่อทำการออกแบบเรียบร้อยแล้วก็ทำการนำ File นี้ไปไว้ในตำแหน่งที่ต้องการ โดยทำการเขียนคำสั่งใน Visual Basic โดยมีคำสั่งดังนี้

```
cry_report_project.ReportFileName = App.Path & "\plan_account.rpt"
```

```
cry_report_project.WindowShowGroupTree = False
```

```
cry_report_project.WindowTitle = "ผังบัญชี"
```

```
cry_report_project.WindowShowRefreshBtn = True
```

```
If to_monitor.Value Then cry_report_project.Destination = crptToWindow
```

```
If to_printer.Value Then cry_report_project.Destination = crptToPrinter
```

```
cry_report_project.Formula Fields(2) = "head_page_company=" & " ' & _  
" & ตัวแปรที่ส่งให้Text Object & " ' "
```

```
cry_report_project.RetrieveDataFiles
```

```
cry_report_project.Action = 1
```

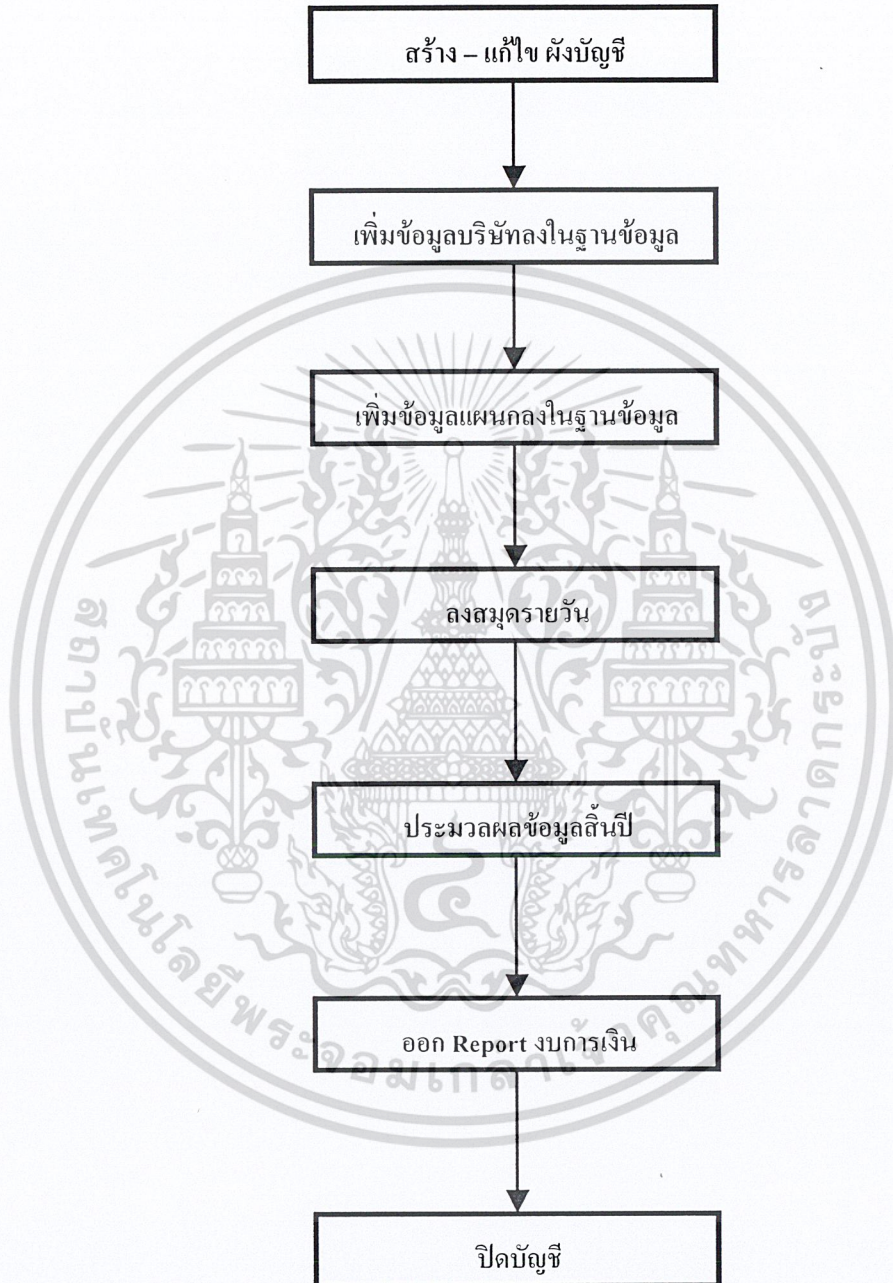
รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	หมวด	ระดับ	ประเภท
1	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	1	ก.
101	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	2	ก.
1011	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	4	ก.
101101	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	5	ก.
101102	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	6	ก.
101103	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	7	ก.
101104	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	8	ก.
101105	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	9	ก.
101106	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	10	ก.
101107	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	11	ก.
101108	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	12	ก.
101109	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	13	ก.
101110	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	14	ก.
101111	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	15	ก.
101112	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	16	ก.
101113	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	17	ก.
101114	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	18	ก.
101115	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	19	ก.
101116	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	20	ก.
101117	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	21	ก.
101118	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	22	ก.
101119	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	23	ก.
101120	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	24	ก.
101121	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	25	ก.
101122	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	26	ก.
101123	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	27	ก.
101124	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	28	ก.
101125	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	29	ก.
101126	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	30	ก.
101127	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	31	ก.
101128	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	32	ก.
101129	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	33	ก.
101130	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	34	ก.
101131	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	35	ก.
101132	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	36	ก.
101133	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	37	ก.
101134	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	38	ก.
101135	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	39	ก.
101136	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	40	ก.
101137	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	41	ก.
101138	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	42	ก.
101139	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	43	ก.
101140	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	44	ก.
101141	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	45	ก.
101142	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	46	ก.
101143	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	47	ก.
101144	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	48	ก.
101145	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	49	ก.
101146	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	50	ก.
101147	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	51	ก.
101148	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	52	ก.
101149	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	53	ก.
101150	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	54	ก.
101151	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	55	ก.
101152	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝาก	56	ก.

รูปที่ ก-11 แสดงตัวอย่างรายงานที่นำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข.

ขั้นตอนในการใช้งานโปรแกรม

รูปที่ ข-1 แสดงขั้นตอนในการใช้งานโปรแกรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- [1] ผศ. กัตติญญ หิรัญญสมบุญ: “ การจัดการธุรกิจขนาดย่อม ” , งานตำราและเอกสารการพิมพ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 231 หน้า, 2543
- [2] นฤมล วัชรกร, อรทัย รัตนานนท์: “ การบัญชี 1 ”, คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา, 2544
- [3] อำไพ สนิลจิตกุล: “ อินไซค์ SQL Server 7 step by step ครอบคลุมเวอร์ชัน 2000 ”, กรุงเทพฯ, โปรวิชั่น, 584 หน้า, 2544
- [4] George Peck เรียบเรียงโดย นิภาภ วนาพรรณ: “ Segate Crystal Reports 8 ”, กรุงเทพฯ, ซีเอ็ดยูเคชั่น, 684 หน้า, 2545
- [5] บริษัท คริสตอลซอฟต์แวร์เพ็กเกจ จำกัด: “ คู่มือการใช้งาน Crystal FORMULA ”, กรุงเทพฯ, 2543
- [6] กิตติ ภัคดีวัฒนกุล, จำลอง ทรูตสาหะ: “ Visual Basic 6 ฉบับโปรแกรมเมอร์ ”, เคทีพี คอมพิวเตอร์คอนซัลท์, สำนักพิมพ์ ไทยเจริญการพิมพ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้